NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM. WYDANIE III. B.

Rok XII. Kraków, czwartek 23 maja 1929 Nr. 136

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków. [...] 7
Telefon Nr. 279. — Telefon redaktora n[...]
Konto czekowe PKO w Krak[...]
Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wp[...] stracji
Komunikaty przesłane redakcji nie bę[...] ie.
Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty r[...] powiada
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. [...] w południe

Cena numeru 25 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 6'00 kwart, Zł. 18'00
w Krakowie z odnosz. do domu „ „ 6'20 „ „ 18'60
Na prowincji z przesyłką poczt. „ „ 6'60 „ „ 19'80
Zagranicą z przesyłką pocztową „ „ 10'00 „ „ 30'00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0'20, wiersz milimetr. I-szp. Zł. 0'25, nadesłane Zł. 0'75, wiersz milim. I-szp. w tekście Zł. 1'—, wiersz milim. I-szp. na I-ej stronie Zł. 1'25, gratulacje Zł. 12'50. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%.

Kahał jako twierdza samorządu żydowskiego

Referat posła dra Thona na zgromadzeniu wyborczem w dniu 19. bm.

Na zgromadzeniu wyborczem, które odbyło się w ubiegłą niedzielę w wielkiej sali kahału, wygłosił poseł Dr. Thon obszerny referat na powyższy temat. Podajemy go ze względu na zasadniczą jego wagę w obszernem streszczeniu.

PRZYZNANIE SIĘ DO „WINY".

Jeśli są tacy z pośród was—rozpoczyna mowca — których dotąd nie fatygowano do wyborów w kahale, zadowalając się jedynie ich pełnomocnictwami, jeśli teraz będziecie musieli *wszyscy* pójść głosować, wiedźcie, że ja jestem tego winowajca, że ja wam ten „kłopot" sprawiłem. Wystarałem się, ażeby nie pełnomocnictwa głosowały, ale żywi ludzie. Sprawa ta była przedmiotem rokowań jeszcze za czasów rządów Grabskiego, kiedy to prowizorycznie załatwiono, że każda gmina może dobrowolnie rozpisać wybory na demokratycznych zasadach, jeśli oczywiście sobie tego sama życzy. Okazało się, że byliśmy obaj z Grabskim mocno naiwni. Nie znalazła się bowiem prawie żadna gmina, którąby chciała dobrowolnie ustąpić. rozpisując nowe wybory.

Dopiero gdy wpaństwie objął władzę rząd majowy, zdołaliśmy przeprowadzić u ministra Dobruckiego rozszerzenie demokratycznych wyborów kahalnych na Małopolskę. Przeciwnicy nasi robili wszystko co było w ich mocy, ażeby temu przeszkodzić. Zasypywano ministra telegramami o setkach słów. Wszystko to jednak nie pomagało. Telegramy szły do kosza, a myśmy swoje przeprowadzili.

SENTYMENT DLA KAHAŁU.

Jeśli już o „grzechach" mowa, winien jestem wyjaśnienie, dlaczego to dokładałem wszelkich starań, by doprowadzić do demokratyzacji kahału. Otóż i do tego „grzechu" się przyznaję: mam duży sentyment i szacunek dla instytucji gminy żydowskiej. Może was to zdziwi. Kahał nie cieszył się u nas nigdy zbyt wielką sympatją, wyrażano się o nim pogardliwie, słowo zaś „kahalnik" było nawet wręcz obelgą. Mimo to nie taję sentymentu swego dla gminy żydowskiej, której zawsze pragnę przywrócić jej dawny splendor, jaki miała przed setkami lat. W dawnych czasach była istotnie gmina żydowska twierdzą naszej autonomji, w rękach kahału spoczywało kierownictwo całego życia żydowskiego w Polsce. Instytucja zwłaszcza „Waad Arba Aracot" (wydział czterech ziem) sprawowała faktycznie rząd dusz w żydostwie. Dążeniem mojem, powtarzam, było zawsze, aby gmina żydowska odzyskała w dzisiejszych czasach blask i urok, jaki roztaczała przed laty kilkuset.

WALKA ZASAD.

Chciałbym z kolei bodaj w kilku słowach powiedzieć, czego my sjoniści żądamy od gminy żydowskiej. Na wstępie muszę dobitnie podkreślić, że walka nasza toczy się nie przeciwko osobom. Z całą dumą podnoszę, że prowadzimy kampanję wyborczą tak jak ją prowadzi się mo że tylko w Anglji: prowadzimy walkę zasad, walkę programów, nie zaś walkę przeciwko osobom.

RELIGJA ZAGROŻONA?

Odkąd nasz „Kurjerek" stał się organem żydowskiej „pobożności", czytuję od czasu do czasu to pismo, choć, by przeczytać wiadomości z zakresu „pobożności żydowskiej", muszę porządnie się namęczyć, wkładając szkło powiększające, by te najdrobniejsze literki, które pismo to poświęca swym sprzymierzeńcom z Agudy, odczytać. Z „Kurjerka" tedy dowiaduję się, co też wypowiedziano na tej sali, że trzeba ratować religję żydowską, że religja żydowska jest zagrożona. Zagrożona jest dlatego, że sjoniści chcą z gminy uczynić instytucję „światową". Przyznaję, że istotnie rzecz ma się w ten sposób. Chcemy rzeczywiście, ażeby kahał nasz był instytucją „światowa". Czy przez to jednak religja jest zagrożona? Czy na szerokim świecie niema religji? My chcemy tylko, ażeby kahał nie ograniczał się jedynie i wyłącznie do spraw religijnych, lecz, by był naszym parlamentem, naszą władzą ustawodawczą i wykonawczą, słowem, by był twierdzą naszej autonomji.

KŁAMSTWO O ZWALCZANIU RELIGJI.

Jest wierutnem kłamstwem, jakoby sjoniści zwalczali religję, czy to gdy są w większości, czy to gdy występują jako mniejszość. Jedynem stronnictwem żydowskiem, które zwalcza religję jest Bund, który zresztą szczerze i jawnie się do tego przyznaje. Ale z tym samym Bundem — pamiętajmy — idzie Aguda warszawska ręka w rękę, gdy chodzi o sprawę kontroli gminy nad rytualnym ubojem bydła. Czy to się nazywa pobożność?

Nie zwalczamy religji nie tylko dlatego, że w obozie naszym znaczny odłam stanowi żywioł nawskróś religijny. Ale nawet ludzie mniej religijni muszą mieć respekt dla naszej kultury, liczącej cztery tysiąclecia. W kulturze zaś żydowskiej religja nie była czemś ubocznem, przeciwnie, zajmowała zawsze pierwsze miejsce. Pozatem jednak obóz sjoński nie ma tendencyj burzycielskich. Nie chcemy niczego burzyć, chcemy jedynie budować.

NASZ PROGRAM.

Dążeniem naszem jest, by kahał poza sprawami religijnemi obejmował jeszcze sprawy szkolnictwa, dobroczynności i opieki społecznej w najszerszym zakresie. Wszystkie te sprawy objęte były naszym programem, który w r. 1919 przedłożyliśmy w Paryżu delegacji polskiej na konferencji pokojowej, która to delegacja program nasz w całości zatwierdziła.

Chcemy mieć własne szkolnictwo. Nie możemy dopuścić do zatruwania dusz młodzieży naszej jadem nienawiści, jak się to często niestety zdarza. W tych dniach dopiero ministerstwo oświaty poleciło na nasze żądanie usunięcie z podręcznika szkolnego słów wybitnie nienawistnych. Ustęp ten nietylko szerzył nienawiść do nas wśród dzieci obcych, ale i nasze dzieci zatruwał. Chcemy dalej pielęgnować naszą pradawną kulturę, nasz język, w którym napisana została najwznioślejsza książka, jaką zna literatura. Chcemy, słowem, mieć własne szkolnictwo hebrajskie.

Są tacy z pośród nas, którzy pragną szkół w języku żydowskim. Języka tego nie negujemy, gdyż zrośliśmy się z nim, wypłakaliśmy w tym języku wszystkie nasze żale, odźwierciedlił się w nim cały nasz temperament, jednem słowem, w ciągu stuleci zżyliśmy się z tym językiem. Sprawę języka wykładowego w naszych szkołach załatwimy między sobą, ku obustronnemu zadowoleniu.

Każdy prawdziwie pobożny Żyd uznaje nasz postulat szkolnictwa w języku hebrajskim, gdyż sam zrośnięty jest od dzieciństwa z tym językiem i żywi dla niego głęboki sentyment. Tak też zawsze bywało. Tylko nieliczna garstka fanatyków, uzurpująca sobie prawo przemawiania w imieniu ortodoksji, nie chce za żadną cenę szkół z językiem wykładowym hebrajskim. Już samo to świadczy przeciwko nim, albowiem każdy szczerze religijny Żyd kocha język. w którym napisane są wszystkie nasze najświętsze księgi.

ZADANIA KAHAŁU.

Któraż więc instytucja. jeśli nie kahał jest powołana do sprawowania opieki nad naszem szkolnictwem? Nie można przecież wszystkie go pozostawiać w ręku prywatnych stowarzyszeń. Musimy mieć instytucje, w której skoncentrowałoby się całe życie żydowskie.

Szereg doniosłych zadań do spełnienia ma

3 ← Lista sjonistyczna → 3

gmina żydowska w zakresie opieki społecznej. Katastrofalna sytuacja gospodarcza żydostwa polskiego stwarza konieczność zorganizowania szeroko rozwiniętej akcji pomocy. Nie może ona być podjęta wyłącznie przez jednostki, mu si zająć się tem kahał.

Powiadają nam: statut na to nie pozwala. Ależ nie było jeszcze nigdy wypadku, by rząd zakwestjonował uchwałę kahału, wykraczającą *nawet* poza ramy statutu. T. zw. „szkoły parafialne", polskie na obszarze dawnej Rosji były właściwą kuźnią uczucia narodowego polskiego, różne towarzystwa sportowe polskie w cza sach utraty niepodległości zajmowały się ćwiczeniami gimnastycznemi i kopaniem piłki, stanowiąc zarazem przyszłe kadry armji polskiej.

Rząd nie ma absolutnie nic przeciwko rozszerzeniu ram naszej autonomji.

Weźmy tak doniosłą dziedzinę, jak problem emigracji. Jest to jeden z naszych najbardziej skomplikowanych problemów. Wobec zamknięcia bram szeregu krajów, w których dotąd fala emigracji żydowskiej znajdowała ujście, należy wyszukać nowe tereny do emigracji, a po zatem roztoczyć należy troskliwą opiekę nad emigrantami, by uchronić ich od wyzysku i nędzy.

Czyż mam jeszcze mówić o sprawie palestyńskiej, i zadaniach, jakie ze sprawą tą wiążą się dla gminy żydowskiej?

Gmina żydowska była w dawnych czasach potęgą, wszyscy zwracali się do niej z największym szacunkiem. Czy dopuścimy do tego, by teraz powiedziano o nas sławni poety: „Miałeś chamie złoty róg... został ci się jeno sznur"...

NIE WSZYSTKO PO NASZEJ MYŚLI.

W nowej ustawie o gminach żydowskich nie wszystko wypadło po naszej myśli. Dotyczy to przedewszystkiem tzw. Rady Religijnej, która miała być naszą naczelną instytucją reprezentacyjną, a której zakres działania ustawa mocno zacieśnia. Dążeniem naszem było też ustanowienie bardziej demokratycznej ordynacji wyborczej do kahałów, aniżeli to się stało. Pozbawiono prawa wyborczego kobiety, które mo głyby w kahale współpraca swą w wielu dziedzinach, zwłaszcza opieki społecznej bardzo dużo zdziałać. Nigdzie zaś niema przepisu religijnego, któryby odbierał kobiecie żydowskiej równouprawnienie.

O ZAUFANIE.

Przychodzą do was sjoniści z prośbą, abyście obdarzyli ich swem najwyższem zaufaniem, abyście nadali im najwyższe odznaczenie, jakie może spotkać Żyda: godność „kahalnika", w tem znaczeniu, jak **my** słowo to rozumiemy. Nie są to ludzie obcy, o nieznanym programie dzia łania. Program sjoński zdobył cały świat, zmobilizował wszystkich Żydów i nie-Żydów. Pod jęliśmy zadanie przywrócenia żydostwu jego dawnego blasku. Chcemy, by odrodzony naród żydowski szedł przez życie z wyprostowanym grzbietem. Podnieść chcemy całą egzystencję narodu. Idea nasza ogarnia świat cały. Ludzie, którzy dotąd stali zdała od żydostwa wracają teraz do nas. Louis Marshall i Feliks Warburg, ludzie, których żydostwo całe polegało dotąd na poświęceniu pół godzinki w Rosz Haszana i całej godziny w Jom Kipur, ludzie ci całem sercem przylgnęli do nas. Dusza wzrasta w człowieku, gdy słyszy się słowa wypowiedziane przez Warburga w Palestynie, że za kilka lat nie będzie już niesjonistów. Sprawdzają się prorocze słowa wieszcza: W'szawu banim li'gwulam.

Chcemy przystąpić do pracy w kahale z całym rozmachem i zapałem. Chcemy z kahału uczynić odskocznię, z której możnaby ogarnąć wszystkie dziedziny życia żydowskiego. Dążymy do tego, aby szczególnie tu w Polsce, kahał stał się twierdzą naszej autonomji. Istnieje słowo, posiadające szczególny urok i czar. Słowem tem jest **„organizacja"**. Organizacją wszystko można osiągnąć. Chcemy też właśnie zorganizować naród żydowski dla zapewnienia mu dalszego, wspaniałego rozwoju.

Gmina żydowska musi stać się instytucją, któ ra zdobyć ma szacunek świata. Niechaj świat zobaczy, co Żydzi potrafią zdziałać. Tylko ci, którzy najbardziej dotąd przyczynili się do od rodzenia narodu żydowskiego, tylko sjoniści powołani są do objęcia władzy w kahale, mają cym być chwałą i chlubą naszą! (Huczne, długo trwałe oklaski).

Pogłoski o blizkiem ustąpieniu ministra Kwiatkowskiego

Następcą — min. poczt Boerner?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 21 5 Sin. Dziś w kołach politycznych obiegała dość sensacyjna pogłoska, że minister przemysłu i handlu p. Kwiatkowski zamierza ustąpić i poświęcić się wyłącznie spra wom gospodarczym, względnie wrócić do Chorzowa. Nastąpić to ma natychmiast po przyjeździe ministra z Rumunji. Dotychczas jednak brak potwierdzenia tej wiadomości.

Wedle obiegających pogłosek, na miejsce mi nistra Kwiatkowskiego ma zostać powołany mi nister poczt i telegrafów Boerner. W związku z tem zwracają uwagę, że min. Kwiatkowski miał wygłosić programowe przemówienie o polityce gospodarczej na otwarciu P. W. K., jednakże przemówienia tego z powodu wyraźnej woli sfer miarodajnych nie wygłosił.

Przyjazd min. Zaleskiego do Budapesztu

Budapeszt. 21. 5. PAT. Pan min. spraw zagranicznych przyjechał wczoraj wieczorem pociągiem pospiesznym do Budapesztu. Dworzec zachodni, peron, jak i plac przed dworcem były bogato udekorowane chorągwiami o bar wach narodowych węgierskich i polskich. Na peronie i przed dworcem zgromadziło się bardzo dużo publiczności. Na dworcu zjawili się ministrowie. W poczekalni oczekiwały grupy węgierskiego związku strzeleckiego, kompanja honorowa strzelców z orkiestrą, związek polskich robotników „Jutrzenka" itd. Pana ministra Zaleskiego przywitali min. Walko, poseł węgierski w Warszawie, Belitska i inni. Minister Zaleski, przy wyjściu z wagonu salonowego został przyjęty owacyjnie. Chór uniwersytecki odśpiewał hymn polski. Minister Valko pozdrowił dostojnego gościa w imieniu rządu, a sekretarz ministerjalny, Barthy w imieniu pre mjera Bethlena, na co odpowiedział minister Zaleski. Następnie przemówiła do p. min. Zaleskiego dziewczynka, ubrana w krakowski strój i wręczyła p. ministrowi bukiet kwiatów. Poczem p. min. w towarzystwie posła węgierskiego w Warszawie, p. Belitski, udał się do ho telu Rytz.

Uroczystości w Alba Julja

Obchód 10-lecia zjednoczenia Rumunji

Alba Julja. 21. 5. PAT. Wczoraj rano roz poczęły się tu uroczystości związane z obchodem 10-lecia zjednoczenia Rumunji. Na uroczy stość przybyły olbrzymie rzesze włościan w barwnych, haftowanych strojach. Ze wszystkich stron kraju zebrało się na tę uroczystość z górą 50 tysięcy osób. W mieście panowało niezwykłe ożywienie. Wszędzie widoczne były powiewające sztandary, w całem mieście przy grywały orkiestry. O godz. 9 przybyli do Alba Julja: król Michał, rodzina królewska oraz re gencja, powitani przez prezesa rady ministrów Maniu, członków rządu, korpusu dyplomatycz nego oraz burmistrza miasta, który wręczył królowi tradycyjny chleb i sól. Przybyłych wi tały również niezliczone rzesze włościan, wzno szących okrzyki na cześć króla, wzdłuż całej drogi do katedry, w której w roku 1923 odby ła się koronacja króla Ferdynanda i królowej Marji. Uroczystości rozpoczęły się nabożeństwem odprawionem w Katedrze. Po nabożeństwie patrjarcha, regent Miron, wygłosił prze mówienie, dając rzut oka na dzieje narodu ru muńskiego, który mimo zmiennych kolei losu zachował jedność języka, religji, charakteru i kultury, mimo podzielenia go na trzy państwa, Wołoszczyznę, Mołdawję i Siedmiogród. Z ko lei wszyscy obecni na nabożeństwie udali się na uroczyste posiedzenia do sali, w której w 1 grudnia 1913 zapadła decyzja w sprawie zjed noczenia kraju. Po defiladzie wszystkich drużyn, przybyłych na uroczystości, odbył się ban kiet w sali zjednoczenia. W bankiecie wzięli udział członkowie rodziny królewskiej, członkowie regencji, rządu, misyj zagranicznych, korpusu dyplomatycznego oraz szereg zaproszonych gości. Przemówienia wygłosili prezydent izby deputowanych oraz książę regent Mikołaj. W czasie przebiegu całej uroczystości, eskadry samolotów dokonywały licznych ewolucyj. W ciągu popołudnia na ulicach miasta przygrywały orkiestry, odbywały się tańce ludowe oraz manifestacje. O godz. 5 liczne rzesze przybyłych wieśniaków poczęły opuszczać miasto. Odjechała również rodzina królewska, regencja rząd i zaproszeni goście.

Otwarcie kongresu żydowsko-amerykańskiego

Nowy Jork. 21. 5. ŻAT. Odbyło się tu otwarcie dwuletniej sesji sprawozdawczej kongresu żydowsko-amerykańskiego. Dotychczasowy prezydent kongresu rabin Dr. Stephen Wise zrzekł się urzędu przewodniczącego pod czas nowej kadencji. Wielkie przemówienie po witalne wygłosił bawiący obecnie w Stanach Zjednoczonych Dr. Jehoszua Gotlieb z Warsza wy. W swem przemówieniu oświadczył on m. in. że Żydzi polscy są lojalnymi obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej i dążą do rozwoju i wzrostu państwa. Rządy polskie od czasów przewrotu majowego w r. 1926 są wolne od wpływów antysemityzmu, nie wykazują jednak dostatecznej aktywności i zdecydowania przy przeciwdziałaniu i zwlaczaniu panujących jeszcze w kraju tenedencyj antysemickich.

Projekt nowych ograniczeń kwoty imigracyjnej

krajów wschodnio-europejskich

Nowy Jork. 21. 5. ŻAT. Senator Steck zgłosił do senatu projekt nowej ustawy w spra wie dalszych ograniczeń w obowiązującej obecnie ustawie imigracyjnej. W myśl tego projektu, kwota imigracyjna krajów wschodnio-euro pejskich **ma ulec dalszym uszczupleniom: I tak, kwota z Polski miałaby zostać zmniejszona z 5982 do 1200 osób rocznie. W Rosji sowieckiej** z 2248 do tysiąca osób, na Litwie z 344 do stu osób. Wiadomość ta wywołała ogromne zaniepokojenie w kołach żydowskich.

Ministrowie wrócili do pracy

Warszawa. 21. 5. (AW) Dziś rano przystąpili do normalnego urzędowania wszyscy ministrowie z p. prem. Switalskim na czele. Poza Warszawą bawią minister Zaleski w Budapeszcie, minister Kwiatkowski, który wróci z Rumunji, prawdopodobnie około piątku i marszałek Piłsudski, który, jak donosi ABC dziś wieczorem ma wyjechać z Wilna na prowincję i również powrócić około piątku do Warszawy.

Warszawa, 21 5 Sin. Minister Prystor powrócił z Wilna i objął urzędowanie.

Kto będzie dyrektorem dep polit. M. S. Z.?

Warszawa (AW) „Przegląd Wieczorny" donosi, że po powrocie p. marszałka Piłsudskiego z Wilna i min. Zaleskiego z Budapesztu ma nastąpić w najbliższych dniach definitywne obsadzenie stanowiska dyrektora politycznego M. S. Z. Decyzja w sprawie kandydatury na to stanowisko nie zapadła jeszcze dotychczas.

Chuligańskie napady nie ustają

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 21 5 Sin. Ostatnio zdarzają się w stolicy coraz częstsze wypadki napadów na Żydów w ogrodach publicznych. Mimo zarządzeń komisarza rządu zaszły takie wypadki w sobotę i w ciągu ostatnich świąt w ogrodzie Skaryszewskich.

Zwłoki śp. por. Szałasa przybyły do Warszawy

Warszawa. 21. 5. (AW) Dziś o godz. 2.20 przybył na dworzec wschodni pociąg ze zwłokami śp. porucznika Kazimierza Szałasa. Data pogrzebu śp. Szałasa nie została dotychczas ustalona, gdyż departament lotnictwa MSZ. pragnie ustalić przebieg uroczystości z ojcem śp. por. Szałasa. W pogrzebie wezmą udział wszyscy oficerowie lotnicy, bawiący w Warszawie.

Lotnicy polscy — na podbój Atlantyku

W dniach najbliższych lotnicy polscy Adam Kowalczyk i pilot Klisz wystartują do lotu transatlantyckiego na samolocie „Polonja", zbudowanym przez firmę włoską Caproni. „Polonja" jest jednym z największych aparatów, który przeleciały dotychczas nad Atlantykiem i zaopatrzony jest w 4 motory marki Issota Fransin. Maksymalna szybkość „Polonji" wynosi 220 km. na godzinę. Start odbędzie się z lotniska Bardonell w Irlandji.

Do lotu transatlantyckiego szykują się również zeszłoroczni niefortunni zdobywcy Atlantyku mjr. Kubala i Idzikowski, którzy zamierza ją dokonać lotu w dniu 28 maja. Spieszą się oni d.atego, ażeby nie ubiegli ich Francuzi, którzy w wielkiej tajemnicy przygotowują się do lotu.

Z końcem maja lub z początkiem czerwca wyleci z Nowego Yorku do Paryża dwóch lotników francuskich. Z Niemiec również wyruszy do Nowego Yorku jeden z b. niemieckich pilotów wojskowych.

W sprawie kwalifikacyi nauczycieli religji żydowskiej

Nauczycielom religji żydowskiej, nie posiadającym pełnych kwalifikacyj, wolno było uczyć w szkołach średnich tylko do końca czerwca br. Obecnie pojawiło się w Dzienniku Ustaw rozporządzenie ministra oświaty tej treści, iż nauczyciele religji mojżeszowej, uczący w szkołach średnich i seminarjach nauczycielskich, mają czas do nabycia kwalifikacyi **przed końcem roku szkolnego 1930/31,** podania zaś muszą wnieść do Ministerstwa W. R. i O. P. **do 1 lipca br.**

W MOSKWIE zmarł, przeżywszy lat 50, znany rewolucjonista Mikołaj Mandelstamm, który ostatnio zajmował stanowisko kierownika sekcji propagandy przy partji komunistycznej.

NOWE ŹRÓDŁA LECZNICZE odkryte zostały w okolicach Tyberjady. Nie są one ciepłe, jak źródła dotąd znane, posiadają jednak cenne właściwości lecznicze.

Porządek dzienny madryckiej sesji Rady Ligi Narodów

Genewa. 21. 5. PAT. Pięćdziesiąta sesja Rady Ligi Narodów rozpocznie się 10 czerwca w Madrycie pod przewodnictwem przedstawiciela Japonji. Sesja ta poprzedzona będzie zebraniem się Rady dla rozpatrzenia sprawozdania **„komitetu trzech"**, które rozpocznie się 6 czerwca i zajmować się będzie **sprawami mniejszości.** Na tymczasowym porządku dziennym sesji znajduje się około 30 spraw, z których najważniejsza jest **sprawa mniejszości.** Rada zaznajomi się również z rezultatami pertraktacyj polsko-niemieckich w Paryżu, odbytych przy pośrednictwie p. Calondera w sprawach dotyczących Górnego Śląska. Rada rozpatrywać będzie również kilka wypadków konkretnych ochrony mniejszości na Górnym Śląsku. Następnie Rada dokona przeglądu prac rozmaitych komisyj, podkomisyj lub konferencyj, które obradowały od czasu ostatniej sesji.

* * *

Madryt, 21 5 PAT. Rozpoczął się tu kongres międzynarodowego związku stowarzyszeń przyjaciół Ligi Narodów. Komisja polityczna kongresu omawiała sprawy rozbrojenia, rozjemstwa i bezpieczeństwa.

Międzynar. konferencja pracy

Genewa. 21. 5. PAT. W dniu 30 maja rozpocznie się w Genewie XII. sesja międzynarodowej konferencji pracy. Sesja konferencji pracy, poprzedzona będzie przed zebraniem się komisji dla zbadania warunków pracy w kopalniach węglowych oraz komisji obciążeń społecznych. 24 i 25 czerwca zbierze się po raz pierwszy w Genewie komisja dla zbadania warunków pracy w przemyśle włókienniczym.

ZNANY EKONOMISTA i b. doradca gospodarczy egzekutywy sjonistycznej, Dr Kasteljański wyjechał do Palestyny w związku z szeroko zakrojonym projektem produkcji i eksportu pomarańcz palestyńskich do różnych krajów imperjum brytyjskiego.

WŚRÓD OFIAR straszliwego wybuchu w klinice w Cleveland zginęło siedmiu Żydów.

KOMENDANT MILICJI KRYMINALNEJ W MIEŚCIE CHASAWIWTORSK (Dagestan), Maksym Adatow został skazany na rok więzienia za to, że dopomógł do rozpowszechnienia po mieście pogłoski o zamordowaniu przez Żydów dziecka chrześcijańskiego dla celów rytualnych.

Porozumienie w łonie Org. Sjońskiej wsch. Małopolski — osiągnięte!

Krajowa konferencja sjonist ów wschodniej Małopolski

Jak już wczoraj donieśliśmy, odbywały się w ciągu ubiegłej niedzieli i poniedziałku w Stryju obrady konferencji sjonistów wschodniej Małopolski. Już na samym początku było widocznem, że opozycja wystąpi aktywnie na konferencji. Istotnie podczas wyboru prezydjum doszło do pierwszej scysji. Ze strony dotychczasowego kierownictwa zaproponowano jako przewodniczącego konferencji dra Richtena z Przemyśla, jako zastępców dra Kaufmanna (Stryj) dra Rosenkranza (Lwów), red. inż. Teitelbauma (Lwów), dra Mandla (Rawa Ruska) i dra Redischa (Dolina). Dr. Mandel oświadczył, iż zrzeka się wyboru, gdyż kierownictwo winno było co do wyboru wiceprzewodniczących porozumieć się ze wszystkiemi ugrupowaniami. Opozycja ze swej strony oświadczyła, iż udziału w głosowaniu co do wyboru prezydjum nie weźmie. Doszło do namiętnej i burzliwej dyskusji, w rezultacie której zastępcą przewodniczącego w miejsce dra Mandla wybrany został dr. Insler.

Na czele opozycji stoją dr. Ringel i dr Insler. Opozycja liczy na konferencji około 33 delegatów, z jej taktyką solidaryzują się nadto delegaci rewizjoniści w liczbie 25. Szereg delegatów podjęło próbę celem doprowadzenia do załagodzenia konfliktu między kierownictwem a opozycją.

Po wyborze prezydjum złożyli sprawozdania z działalności dotychczasowej egzekutywy sekretarz generalny dr. Rothfeld oraz prof. Stupp. W dyskusji, która wywiązała się nad tymi referatami, zabierali głos Dr. Knopf (Bircza)), Madfus (Lwów), Dr. Zellermeier (Lwów) Süss (Grzymałów) i inne. Późną nocą rozpoczęło się w niedzielę posiedzenie nocne, 3-godzinnym, wyczerpującym referatem posła dra Reicha, który poruszył wszelkie aktualne problemy polityki sjonistycznej i krajowej. Poseł dr Reich zdeklarował się jako stanowczy zwolennik unifikacji organizacyj sjonistycznych w Polsce, zarzucając Warszawie sabotowanie dotychczasowej akcji unifikacyjnej. O godz. 3-ciej nad ranem, zakończył Dr. Reich swój referat.

W poniedziałek o godz. 11 przedpołudniem rozpoczęło się dalsze posiedzenie dyskusją nad referatem dra Reicha. Przemawiali: wiceprezes dotychczasowej egzekutywy dr. Schmorak, Dr Insler, Dr. Adlersberg (Drohobycz), poczem wielką mowę opozycyjną wygłosił Dr. Ringel, zarzucając dotychczasowemu kierownictwu m. in. brak dyscypliny wobec Koła Żydowskiego, niewłaściwą taktykę w sprawie wyborów kahalnych we Lwowie itd. Po przemówieniu posła Dra Lesera odpowiedział oponentom prezes Dr. Reich.

Sprawozdanie z dalszego przebiegu konferencji podajemy w dziale telegramów.

• • •

„Chwila" donosi: W poniedziałek o godz. 2 w nocy, po kilkugodzinnych debatach zawarto układ, którego wypływem było uchwalenie przedłożonych rezolucyj i wybór nowej Egzekutywy oraz dalszych władz partyjnych. W szczególności uchwalono absolutorjum dla ustępującej Egzekutywy z podziękowaniem za działalność dla prezesa Reicha i dotychczasowych członków Egzekutywy.

Następnie dokonano wyboru nowej Egzekutywy, w skład której weszli: *Prezes:* Poseł Dr. Reich Leon, *Wiceprezesi:* Dr. Schmorak, Dr. Sommerstein, Dr. Kimelman.

Sekretarz generalny: Dr. Rothfeld.

Członkowie Egz.: Dr. Dattner, Donner, inż. Landau, Dr. Lustig, Madfes, Pos. Dr. Rosmarin, Richter, Sen. Dr. Schreiber, Stup, Dr. Zellermayer.

Ponadto wybrano dalsze władze partyjne.

Z łona opozycji weszli więc do naszej Egzekutywy Dr. Kimmelman, Dr. Lustig, Madfes, Dr. Zellermayer.

Feliks Warburg nawołuje do zjednoczenia żydostwa w sprawie palestyńskiej

Monachjum (ŻAT) Na cześć bawiącego tu w drodze powrotnej z Palestyny do Ameryki prezydenta „Jointu" p. Feliksa Warburga miejski Keren Hajesod zorganizował przyjęcie, w którem uczestniczyli m. in. przewodniczący Zjednoczenia Sjonistycznego w Niemczech p. Kurt Blumenfeld oraz pani Lindheim. Dostojnego gościa przywitał również przedstawiciel gminy żydowskiej w Monachjum.

P. Warburg nakreślił swoje wrażenia palestyńskie, podkreślając, że zostały już pokonane trudności gospodarcze i że plantacje pomarańczy rozwijają się pomyślnie. Omawiając sprawę „Agencji Żydowskiej" p. Warburg oświadczył: „Dotychczas „Agencji" jeszcze niema. Sprawa jest traktowana z miłością i powagą. Można być pewnym sukcesu, jeśli do akcji przystąpił mąż tej miary, co Louis Lipsky.

Chodzi o zjednoczenie całego żydostwa dla spraw palestyńskich.

Żydów amerykańskich już dla tej sprawy pozyskaliśmy.

Następnie p. Warburg doniósł o swoich spotkaniach z prof. Weizmannem i oświadczył m. in.: Sposób, w jaki dr Weizmann był z różnych stron napastowany, mnie osobiście sprawił wiele bólu. Są to godne ubolewania wypadki. Cenię i podziwiam tego człowieka, mimo że jeszcze kilka lat temu obawiałem się go. Muszę przyznać, że żywię poważne obawy co do kongresu sjonistycznego, nie tyle co do jego uchwał, mimo, że byłoby rzeczą straszną, gdyby cała dotychczasową praca została udaremniona, — ile o wrażenie, jakieby wywarła nie solidarność żydowska na świat zewnętrzny. Wszystko zależy od tego, czy naród żydowski utworzy

solidarny, jednolity front w sprawie palestyńskiej.

P. Warburg utrzymuje, że możliwe są przyjazne stosunki z Arabami jeśli „zagranicą się nie popełni głupstw".

„Mogę tylko tyle powiedzieć, oświadczył w końcu p. Warburg, mimo, że przyglądałem się wszystkiemu okiem krytycznem: Veni vidi, Palaestina vicit".

Nadto wygłosili przemówienia p. Kurt Blumenfeld, jako prezydent Zjednoczenia Sjonistycznego w Niemczech, i znana działaczka „Hadasy" p. Irma Lindheim.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

BOJANOWO: Spóźniona korespondencja.

PROGRES: Odnośną wiadomość zaczerpnęliśmy z prasy łódzkiej. Bliższych szczegółów niestety nie znamy. Może je Pan uzyska w łódzkiej Izbie przemysłowo- handlowej.

WIEDEŃ XV.: Dokładnych i ścisłych informacyj udzielić może tylko biuro paszportowe w Dyrekcji policji.

EGZEKUTYWWA SJONISTYCZNA i dyrektorjum Keren Hajesod wypłaciły nauczycielom hebrajskim w Palestynie zaległe pensje za szereg miesięcy w r. 1927.

NADRABIN STYRYJSKI, prof. uniw. dr. Dawid Herzog został zamianowany honorowym obywatelem Grazu. Za odnośnym wnioskiem głosowali radni socjalistyczni i chrześc.- społeczni, przeciw — wielkoniemcy.

Henri Ford wydaje przyjęcie na cześć Dawida Browna

New York (ŻAT) „Król automobilowy" Henri Ford, który w r. 1927 wyrzekł się swej poprzedniej działalności antysemickiej, dał obecnie wyraz swej przyjaźni wobec Żydów przez wydanie przyjęcia na cześć przewodniczącego „Zjednoczonej kampanji żydowskiej" p. Dawida Browna. Przyjecie to zostało wydane przez Forda z okazji 20-lecia działalności filantropijnej Dawida Browna oraz w związku z tem, że Brown opuszcza obecnie swoje miasto rodzinne Detroit i przesiedla się do Nowego Yorku.

Dawid Brown rozpoczął swą karierę w Detroit jako sprzedawca gazet, obecnie jest on właścicielem i kierownikiem szeregu przedsiębiorstw.

15-letni chłopiec żydowski ofiarą antysemityzmu w Rosji sowieckiej

Moskwa (ŻAT) W m. Sumy (Ukraina) miało miejsce okrutne morderstwo na osobie 15-letniego chłopca żydowskiego na tle wystąpienia antysemickiego. Zamordowany Jakób Sorotkin, młody komunista, siedział w galerii teatru na 3-em piętrze. Grupa, sąsiadujących z nim chuliganów zaczęła docinać mu i prawić dowcipy i żarty na temat jego żydowskiego wyglądu, a gdy napastowany Sorotkin stawiał opór, kilku drabów chwyciło go i zrzuciło z galerji. Pokrwawionego i zmasakrowanego chłopca odwieziono do szpitala, gdzie na trzeci dzień zmarł. Wielu obecnych w teatrze podczas zajścia podało nazwiska napastników, winnych zabójstwa, lecz miejska policja usiłuje zatuszować całą sprawę i dotychczas nikogo nie aresztowała.

ŻYDOWSKO- AMERYKAŃSKIE ORGANIZACJE KOBIET czynią energiczne przygotowania do międzynarodowego kongresu kobiet żydowskich,! które, jak wiadomo, odbędzie się od 4—6 czerwca br. w Hamburgu. Kongres zajmować się będzie m. in. także kwestją udziału kobiet w Jewish Agency. Stanowisko pozytywne w tej sprawie reprezentować będzie pani Lindheim, zaś negatywne -- pewna delegatka z Niemiec, której nazwisko nie jest jeszcze ustalone.

W ZWIĄZKU z 200-leciem narodzin Mojżesza Mendelsohna, które przypada na dzień 6 września br., gmina żydowska w Berlinie przygotowuje szereg wielkich uroczystości, m. in. wystawę mendelsohnowską, nabożeństwa i kazania, akademję, referat radjowy, obchody szkolne itp. Berliński teatr państwowy wystawi z tej okazji „Natana Mędrca" Lessinga.

NA ZJEŹDZIE NAUCZYCIELI HEBRAJSKICH W NOWYM JORKU postanowiono wydawać czasopismo hebrajskie dla młodzieży szkolnej. W zjeździe wzięli m. in. udział Dawid Jellin i dr. Turow.

Z TURCJI został wydalony popularny dziennikarz żydowski Samuel Halevi za to, że protestował w swojem piśmie przeciw prześladowaniu Żydów, szczególnie przeciw przymusowej asymilacji. Halevi zgłosi odpowiedni memorjał do Ligi Narodów.

W NOWYM JORKU popełnił samobójstwo przez otrucie gazem 60-letni Maks Neumann, który na dwa dni przed popełnieniem samobójstwa nabył na jednym z cmentarzy żydowskich miejsce na grób. Przyczyną samobójstwa były niesnaski rodzinne.

PIĄTY KONGRES SJONISTYCZNEJ ORGANIZACJI KOBIET „WIZO" odbędzie się w Zurychu bezpośrednio przed XVI kongresem sjonistycznym od 23 do 26 lipca br. Na kongres przybyć mają liczne delegatki z Europy, Ameryki i Palestyny.

PROFESOR MATEMATYKI na uniwersytecie rzymskim Tullio Levy-Civita (Żyd) ma być mianowany członkiem Papieskiej Akademji Umiejętności. Levy-Civita byłby w tym wypadku jedynym Żydem w tej Akademji, w skład której wchodzą papież i wielu kardynałów.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Sytuacja na rynku akcyj i walut

Warszawa, 21 maja.

W ubiegłym tygodniu panował na giełdzie akcyjnej nastrój ożywiony. Jak zwykle bowiem o tej porze część kulisy zaczęła grać na zwyżkę, wskutek czego obroty się wzmogły, a kursy osiągnęły dość dużą poprawę. Znaczniejszy przyrost kursów ujawniły w pierwszym rzędzie akcje przemysłowe, z bankowych zaś podniósł się jedynie Bank Polski. Kursy papierów dywidendowych kształtowały się następująco (pierwsza cyfra z 11/V, druga z 17/V: Warszawski Cukier 33—37.20 Częstocice 38.00. Firlej 45.00—50.25, Węgiel 71—80, Cegielski 38—42, Lilpopy 32—36.75, Modrzejów 24—27, Ostrowieckie 87—90, Starachowice 25.75—29.50, Bank Polski 163.50—166.

Papiery procentowe miały w tygodniu sprawozdawczym tendencję niejednolitą. Wybitnie zwyżkowo kształtowały się kursy listów zastawnych. Notowano (pierwsza cyfra z 11, druga z 17 bm.): 4 i pół proc. Listy Zastawne Ziemskie 46.50—59, 8-proc. Listy Zastawne m. Warszawy 64.25—68.25, 6-proc. Poż. Dolarowa 84.50—84.75, 4-proc. Premj. Poż. Inwestycyjna 104.25—105. 5-proc. Premj. Poż. Dolarowa 76.75—76.50; wszystkie inne papiery lokacyjne utrzymały się na prawie niezmienionym poziomie.

Obroty na giełdzie dewiz utrzymały się naogół w granicach tygodnia poprzedniego. Całe zapotrzebowanie pokrywał prawie wyłącznie Bank Polski Zapas walut i dewiz Banku zwiększył się znowu w pierwszej dekadzie maja o 1,705.331 do 484,293.337, a zapas kruszcu o 212.383 do 624,405.817 Stan obu tych pozycyj wynosił na 10 maja łącznie 1 108,699.155 zł. Na dzień 10 maja obieg biletów wynosił 1.227,210.990 zł, natychmiast płatne zobowiązania 531,542.110, a obie te pozycje razem wyrażały się kwotą zł 1.758,753.100.

Dewizy New Jork notowano w dalszym ciągu 8.90. Dolarów wskutek braku zaapotrzebowania nie notowano. Na rynku prywatnym spadły dolary z 8.91 i pół na 8.89 i jedna czwarta. Transakcze kablem New Jork robiono na 892 zł za 100 dol. Dewizy europejskie ulegały minimalnym tylko wahaniom. Jedynie Berlin i Gdańsk wykazały pewną zwyżkę. Za ruble złote płacono 4.59 i pół, za czerwońce sowieckie 1.65—1.72 dolarów.

Z ważniejszych wydarzeń na rynkach wszechświatowych wymienić należy w pierwszym rzędzie ponowne podniesienie stopy dyskontowej **Banku Rumuńskiego** z 8 na 9 i pół proc., a stopy lombardowej z 9 na 10 i pół proc.

Wykaz Banku Rzeszy Niemieckiej na dzień 7 maja, wykazuje w porównaniu ze stanem z 30 kwietnia br. dalsze zmniejszenie się zapasu złota z 1,891.5 na 1,765.6 milj. marek. Zapas dewiz wysokocennych spadł z 99.3 na 53.6 milj. Pokrycia obiegu banknotów Rosji Sowieckiej uległo dalszemu zmniejszeniu. Podczas gdy bowiem na 1 kwietnia br. wynosiło ono 28,2 proc., a na 16 kwietnia 27.7 proc., to na 1 maja br. spadło już na 27 proc.

A. Z. W.

Wielki plan elektryfikacji Polski

Ma go zrealizować Harriman

W styczniu b. r. firma „W. A. Harriman and Co Inc.“ w Nowym Yorku złożyła w Min. robót publicznych podanie o koncesję na wielki zakład elektryczny.

Zakład ten stanąłby prawdopodobnie nad Dunajcem, a wytwarzana w nim zarówno przez napęd wody jak i cieplny energja elektryczna zasilałaby przeszło 30 powiatów na terenie województw warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego. *krakowskiego i lwowskiego.* Spółka amerykańska ubiega się o koncesje na przeciąg 60 lat.

Fakt wniesienia podania przez Harmana został ostatnio ogłoszony w „Monitorze Polskim“, co uważane jest jako zasadnicze zaakceptowanie propozycji.

Celem pertraktacyj z rządem w sprawie udzielenia koncesji i omówienia warunków bliższych przyjedzie do Polski delegat koncernu Harrimana p. Rossi, który prowadził już poprzednio z ramienia tego koncernu szereg rokowań o nabycie akcyj różnych przedsiębiorstw metalurgicznych i węglowych na Górnym Śląsku.

Prywatne dyskonto wciąż drożeje

Z Warszawy donoszą:

Daje się zaobserwować dalszy wzrost ceny dyskonta prywatnego. Objaśnia się to faktem, że banki nie przyjmują do dyskonta weksli ponad 100 dni. Pozatem brak gotówki zmusza niektóre banki do odrzucania nawet najlepszego materjału wekslowego. Taka sytuacja jest wykorzystywana, rzecz jasna, przez prywatnych dyskonterów, którzy każą sobie płacić do *3 procent* miesięcznie za doskonałe weksle.

Ponieważ zarobki w handlu i przemyśle nie są tak wielkie, a kalkulacja szczególnie takich artykułów jak manufaktury, skóry itp. wobec nadmiaru towaru na rynku jest obliczona na minimalny zysk, ponieważ z drugiej strony podatek obrotowy zabiera 50 procent zarobku netto — zatem sytuacja wobec podrożenia dyskonta jest trudna i po dyskontowaniu weksli firmom nie pozostaje nic absolutnie, a nawet pracują z deficytem.

NOWA WYŻSZA UCZELNIA HANDLOWA W WARSZAWIE. Od nowego roku szkolnego powstaje w Warszawie „Instytut Studjów Handlowych i Orjentalistycznych“, jako szkoła zawodowa wyższego typu, mająca za zadanie przygotowanie samodzielnych pracowników i organizatorów placówek gospodarczych ze specjalnem uwzględnieniem placówek eksportowych, dążących do ekspanzji naszego życia gospodarczego i wytwórczości polskiej poza granice kraju. Szkoła posiadać będzie trzy wydziały 1) eksportowy, 2) orjentalistyczny, (specjalnie dla handlu ze Wschodem, gdzie wykładane będą języki: rosyjski, turecki, perski, chiński i japoński), 3) bankowo ubezpieczeniowy. Nauka trwać ma trzy lata.

MAKS BROD

Zaczarowany kraj miłości

95

Przekład M. Kanfera

(Ciąg dalszy).

Frowein nie daje żadnej decydującej odpowiedzi. Jest po większej części pijany. Gdy jest nawpół trzeźwy, godzinami opowiada swoje „pacyfistyczne“ anegdoty wojenne.

Należy do tej generacji, której wojna najbardziej zaszkodziła. Wojna wszak niszczy wszystko, tak cieleśnie jak i moralnie, a mniemanie jakoby jakąkolwiek przynosiła korzyść, która bez niej nie mogłaby się urzeczywistnić, wydaje się Krzysztofowi pogardy godne. Tak skoncentrowane zło jak wojna nie może pod żadnym względem i w żaden sposób być pożyteczne. (Zło, o którem Krzysztof myśli, jest całkiem innej, wprost minimalnie ograniczonej natury) — Frowein jest jednak przykładem najgorszej demoralizacji. Jedna generacja traci w ogniu armatnich dział prawo do powolnego dojrzewania, jeśli nie wogóle prawo do życia, druga zaś po wojnie traci wszelkie możliwości osiągnięcia prawdziwej młodości. Frowein należy do trzeciej kategorji: do tych, którzy byli już prawie dojrzałymi, gdy wojna wybuchła, którzy kształtowali w sobie zarysy nowego poglądu na świat, — wtem wojna wybucha i wszystko demoluje. A teraz uważają wszystko za oszustwo, ponieważ rezultat ich młodych lat okazał się tak nikłym. (Jest to generacja, która unoszona falą dziejów co pięć lat hołduje nowej modzie filozofji życiowej, dzisiaj uprawia ekspresjonizm uczucia, jutro przysięga na nową rzeczowość, by znowu ubóstwiać fugę, a w chwilę potem uznawać tylko jazz.). Frowein nie uznaje żadnej powagi. Jego się nie oszuka głośnemi hasłami. Fortele prześlizgiwania się przez życie stają się wyrazem najwyższej mądrości, stają się celem, istniejącym sam dla siebie, sztuką dla sztuki. - Rozumie się samo przez się, że Frowein był właśnie tym, który polecił Lenie, by odkopiowała zamknięte w pancernej szafie modele konstrukcji. Wtenczas nawet dokładnie nie wiedział, na co mu one mogą być potrzebne. Wiedział tylko to, że dobrze jest na każdy wypadek mieć w ręku coś czego mieć nie wolno Jakaś z tego korzyść łatwo może wyniknąć.

Podczas pewnej rozmowy wyciąga Frowein nagle, bez żadnego związku z tokiem rozmowy, z kieszeni swój tajemniczy instrument zaczyna odśrubowywać zamki. „A proszę powiedzieć Lenie, że w sprawie renty musi napisać do Düsseldorfu, tam bowiem jest moja komenda“. Frowein pokazał mu już raz ten instrument w kształcie wiecznego pióra, zawierający roztwór dimetylu, płynną truciznę, której opary natychmiast zabijają. Wydostał tę truciznę i ten nie wpadający w oczy instrument od pewnego wpływowego człowieka, zanim po raz pierwszy odszedł na front. Nikt nie wie, że nosi przy sobie wyrok śmierci, nie chciałby mianowicie marnie i powoli konać w zwoju kolczastych drutów niedaleko okopów, na ten właśnie wypadek jest przygotowany. Takie było tego instrumentu pierwotne przeznaczenie. A teraz — sytuacja djabelsko podobna jest do owej sytuacji z drutem kolczastym. Krzysztof wyrywa mu instrument, zanim go zdążył zupełnie otworzyć. Zabiera ten instrument, wszak warjatowi nie można takiej pozostawić broni — gniewnie tłumaczy, ale w głębi serca jest mocno wzruszony. Opowie Lenie ten wypadek, chociaż wie, że ona, jak na wszystko inne, tak i na to, znajdzie tylko jeden wyraz: „oszustwo“. Później w ogrodzie na Karmelu, wie już Krzysztof, że rzeczywiście padł ofiarą grubego oszustwa — aczkolwiek sprawa i teraz tak całkiem jasną nie jest. Wszak zawartość pióra mogła w owym czasie być naprawdę śmiercionośną, a później dopiero, po wielu latach ulotniło się niebezpieczeństwo. **(C. d. n.)**

Wiadomości z kraju

Sensacyjne aresztowanie w Warszawie

W niedzielnym numerze doniósł warszawski „Kurjer Poranny“ o sensacyjnem aresztowaniu przez prokuratora sądu wojskowego pułk. Dra Konrada Zielińskiego, na skutek zarządzenia wicemin. M. S. Wojsk. gen. Konarzewskiego, *rotmistrza Stefana Prądzyńskiego, pełniącego obowiązki referenta w M. S. W., podejrzanego o poważniejsze nadużycia.*

Podprok. sądu wojskowego kap. Chirowski dokonał przy pomocy żandarmerji rewizji w mieszkaniu rotmistrza Prądzyńskiego we własnym jego domu przy ul. Freta 35.

Równocześnie naczelnik urzędu śledczego w Warszawie komisarz Suchenek-Suchecki, na żądanie prokuratora sądu wojskowego płk. Zielińskiego, *zaaresztował inż. Stanisława Kucharzewskiego, urzędnika cywilnego z M. S. W., szwagra rtm. Prądzyńskiego.*

Ze względu na obficie nagromadzony materjał i na samo tło sprawy, trzymana ona jest narazie jeszcze w najściślejszej tajemnicy, wobec czego niektóre szczegóły nie mogą być ujawnione.

„Kurjer Poranny“ informuje, że akt oskarżenia przeciwko rtm. Prądzyńskiemu został opracowany i wręczony przez prokuratora sądu wojskowego płk. Zielińskiego oskarżonemu, przebywającemu w wojskowem więzieniu przy ul. Dzikiej.

Rtm. Prądzyński, przed paroma miesiącami, przed ujawnieniem faktu nadużyć, został przeniesiony w stan spoczynku, a tem samem miał być usunięty od sprawowania powierzonych mu obowiązków referenta.

Rewelacyjne okoliczności sprawy zwróciły szczególną uwagę naczelnych władz wojskowych.

Cały magistrat popełniał malwersacje

„Unzer Express“ donosi: Onegdaj aresztowano w Sierpcach burmistrza miasta Władysława Chrapkowskiego i cały szereg urzędników magistratu. Od 4 lat popełniał burmistrz oraz jego pomocnicy cały szereg nadużyć i malwersacyj. M. in. zmuszał obywateli do dwukrotnego płacenia podatku gminnego, przywłaszczał sobie dochody miejskiej elektrowni itd. W malwersacjach p. burmistrza brali udział najrozmaitsi urzędnicy na wszystkich szczeblach miejskiej hierarchji, m. in. także i woźny, który na wieść o aresztowaniach popełnił samobójstwo przez powieszenie.

Pamiątka po wojnie światowej...

Gdynia (AW). Wczoraj zauważono na fali zatoki gdańskiej minę wojenną, płynącą w kierunku portu w Gdyni. Władze portowe wysłały jeden z oddziałów strażniczych, aby ustalił położenie miny. Poławiacz min ma przystąpić bądź do zniszczenia miny lub do jej wyłowienia. Wobec pojawienia się groźnej miny władze morskie wstrzymały przybrzeżny ruch statków na całem wybrzeżu. Mina ta pochodzi prawdopodobnie z czasów wielkiej wojny, była ona, jak się zdaje, założona u któregoś z portów bałtyckich, a została prawdopodobnie zerwana z kotwicy podczas ostatniej burzy i wypłynęła do zatoki gdańskiej.

DWAJ CHIŃSCY PROFESOROWIE W POLSCE. Do Warszawy przybywają chińscy profesorowie geodezji Rodendorf i Senomen, którzy przeprowadzają w Polsce badania nad pomiarem kuli ziemskiej.

POROZUMIENIE POLSKO- ŻYDOWSKIE PRZY WYBORACH DO RADY MIEJSKIEJ W TARNOWIE. Tarnów (kap). W związku ze zbliżającemi się wyborami do Rady miejskiej w Tarnowie doszło, zgodnie z przewidywaniami, do porozumienia między Zjednoczeniem Polskiem, reprezentującem wszystkie, prócz PPS, ugrupowania polskie, a Żydami. Wystawiona będzie wspólna lista — Zjednoczenie Polskie otrzyma 26 mandatów, Żydzi 22. Gdyby zaś PPS przystąpiła do wspólnej akcji, przyjmując zaofiarowanych jej 7 mandatów, wówczas Zjednoczenie Polskie otrzymałoby 21 lub 22 mandaty, Żydzi 19 lub 20 mandatów.

ZAKOPANE BĘDZIE WYBRUKOWANE I SKANALIZOWANE. Zakopane (kap). W najbliższych tygodniach rozpoczną się w Zakopanem energiczne prace około zeuropeizowânia „perły Tatr“. Przedewszystkiem zostaną przeprowadzone roboty brukarskie. Jezdnia centrum miasta — Krupówek zostanie wybrukowana kostką granitową, a nawierzchnia jej wyasfaltowana. Prace te zostały już definitywnie zadecydowane i będą wykonane kosztem państwa przy współudziale gminy, gdyż są to drogi krajowe i państwowe. W jesieni rozpoczną się w Zakopanem prace około zaprowadzenia kanalizacji. Przedewszystkiem zostaną skanalizowane Krupówki. Prace kanalizacyjne będą wykonane kosztem gminy i właścicieli realności.

Z POCZTY. Dnia 18 bm. otwiera się i oddaje do publicznego użytku centralę telefoniczną w Ropie powiat Grybów.

PIORUN PORAZIŁ 5 OSÓB. Żywiec (kap). W czasie burzy, która przeszła w ubiegłym tygodniu nad Rajczą, piorun poraził pięć osób. Jedną z nich zdołano odratować, cztery pozostałe poniosły śmierć na miejscu.

ROBOTNIK, SPADAJĄC Z 2-GO PIĘTRA, PONIÓSŁ ŚMIERĆ. Bielsko (kap). Onegdaj w czasie czyszczenia gmachu Banku Eskontowego w Bielsku, 2 murarzy— Skruchlik i Czechowski — spadło z wysokości 2-go piętra na bruk uliczny. Skruchlik poniósł śmierć na miejscu, Czechowskiego odwieziono do szpitala w stanie beznadziejnym.

PROCES PRZECIW BIELSKIEJ FABRYCE WÓDEK FRENKLA. (Poł. A. P.) W dniu 24 bm. rozpocznie się wielki proces przeciwko fabryce wódek Frenkla w Bielsku—Białej, przed sądem okręgowym w Wadowicach. Chodzi tu o głośną swego czasu aferę spirytusową, w której należności skarbu państwa zostały w wielkim stopniu uszczuplone. Proces potrwa przypuszczalnie około 4 tygodnie, a akt oskarżenia obejmuje 300 stron pisma maszynowego. Świadków powołano 52.

WYKRYCIE FABRYKI FAŁSZYWYCH PIENIĘDZY. W toku dochodzeń prowadzonych przeciwko fałszerzom banknotów 20-złotowych przeprowadzono rewizję u niejakiego Michała Chamca w Lubieniu Wielkim (woj. lwowskie). Policja znalazła u niego cały szereg przyrządów, służących do odbijania banknotów 20-złotowych. Prócz tego znaleziono u Chamca formy do odlewu monet 1, 2 zł i 50-groszowych oraz aluminjum, cynę itd. „Narzędzia produkcji“ zostały skonfiskowane, zaś sprawę przekazano sądowi.

SAMOBÓJSTWO PRZEMYSŁOWCA WARSZAWSKIEGO. W Warszawie wystrzałem z rewolweru pozbawił się onegdaj życia znany w sferach przemysłowych warszawskich inż. M. Seiderbeutel- Sakowski, budowniczy, przemysłowiec i główny akcjonarjusz fabryki mydła Wilk i Ska. Samobójstwo popełnił w mieszkaniu prywatnem. Przypuszczają, iż czynu tego dopuścił się Sakowski z powodu niepowodzeń natury materjalnej.

SAMOBÓJSTWO 68-LETNIEJ STARUSZKI. Onegdaj popełniła w Warszawie w mieszkaniu przy ul. Szczęśliwej 9 samobójstwo 68-letnia wdowa Chana Kornblum. Przyczyną samobójstwa była skrajna nędza, która spotęgowała się ostatnio wskutek nieregularnego nadchodzenia zasiłków od jej dzieci w Ameryce. Kornblumowa, która dotychczas na nędzne utrzymanie zarabiała handlem ulicznym, została na skutek obłożnej choroby pozbawiona wszelkiej możności zarobkowania. Denatkę, która usiłowała pozbawić się życia przez wypicie znacznej ilości esencji octowej, przewieziono do szpitala, gdzie walczy ze śmiercią.

BESTJALSKI MORD WE WSCHODNIEJ MAŁOPOLSCE. W miasteczku Walentynów (pow. Skole) został onegdaj dokonany straszny mord na trzechletniem dziecku właściciela tartaku Samuela Dorfmanna. Pod nieobecność rodziców zabiła dziecko 40-letnia Chojecka, od 18-tu lat służąca u Dorfmannów. Służąca, pod której opieką dziecko pozostawiono, zamordowała swoją ofiarę, podrzynając jej gardło nożem kuchennym. Na policji morderczyni złożyła zeznanie, że czynu swego dokonała pod wpływem zdenerwowania z powodu „za głośnego płaczu“ dziecka.

ZE SPORTU

LEKKOATLETYCZNE MISTRZOSTWA MŁODZIKÓW.

W ubiegłą sobotę i niedzielę odbyły się na stadjonie WKS zawody lekkoatletyczne o mistrzostwo młodzików z udziałem AZSu, Cracovii, Makkabi, Wisły, Legji, WKS Wawel, Sokoła, Jutrzenki. Wyniki osiągnięte są wcale dobre. Kluby wystąpiły z szeregiem nowych sił, które w przyszłości okażą się niewątpliwie dobrymi zawodnikami. Wyniki poszczególne były nast.:

100 m. I. Szulc (Legja) 11,7 sek. 400 m. I. Kowalski (Wisła) 58,55. 1500 m. Czubak (WKS) 4,36. 5000 m. I. Goldfinger (Makkabi) 17,55. h 110 p. płotki: I. Stawin (AZS) 19 sek. 4x100: (AZS) 49.8. Skok w dal: Ropa (Crac.) 6.02 m. Skok w zwyż: Nowak (AZS) 157. Rzut oszczepem: Lągawa (Crac.) 42.32 oburącz 63.62. Zchnięcie kulą: Lągawa 10.32 oburącz 18.54. Skok o tyczce: I. Feliks (WKS) 2.89 m.

Organizacją zawodów kierował niestrudzony prezes KOZLA, kierownik Ośrodka PW. i WF kpt. Frączkiewicz

MISTRZOSTWA W PIŁCE RĘCZNEJ

Makkabi—Wisła 3:0 w. o. wskutek niestawienia się drużyny Wisły.

— SEKCJA TENNISOWA ŻKS MAKKABI KRAKÓW została uchwałą zarządu PZLT przyjęta w poczet członków tego związku. Obecnie zatem nic nie stoi na przeszkodzie w zaogniskowaniu olbrzymiej ilości tennisistów i tennisistek żydowskich w Makkabi. Zarząd tego klubu winien bezwarunkowo poświęcić całą energję celem uzyskania kortów tennisowych i rozbudowania sekcji tennisowej, mogącej ilościowo zgrupować olbrzymie rzesze żydowskich sportowców. Także inne kluby żydowskie winny za przykładem Makkabi karkowskiej starać się o przyjęcie do PZLT, albowiem Żydzi mają wielkie zdolności i predestynację do tennisu.

Wyrok uwalniający w sprawie Dujardina

Człowiek, który przed 10 laty skazany został na więzienie, zostaje obecnie uwolniony.

Przed 10 laty został żandarm Paweł Dujardin przez sąd w Insterburgu (we wschodnich Prusiech) skazany na dożywotnie więzienie z powodu rzekomego zamordowania właściciela dóbr, Jacqueta. Wyrok ten wywołał wówczas dużą sensację, ponieważ rola, którą pani Jacquet w tej aferze odegrała, była bardzo niejasna. Pani Jacquet wyszła przed rokiem drugi raz za mąż za właściciela dóbr Hölznera. Małżeństwo było z początku szczęśliwe lecz później powstały niesnaski, a Hölzner uskarżał się na swoją żonę, a nawet raz się wyraził, iż żona chce go tak samo życia pozbawić, jak to uczyniła z pierwszym swoim mężem. Pewnego dnia zjawił się Hölzner na policji i oświadczył, że nie Dujardin, lecz jego żona zabiła Jacqueta. To oświadczenie doprowadziło do wznowienia postępowaian, które zakończyło się obecnie wyrokiem uwalniającym. Na rozprawie pani Jacquet jako główny świadek w procesie stanowczo zaprzeczyła, by tego rodzaju zeznanie złożyła. Tak że Hölzner oświadczył, że teraz już sobie niczego nie przypomina. Sąd jednak na podstawie zeznań świadków doszedł do przekonania, że Dujardin jest niewinny.

Kasa Chorych w Krakowie

L. cz. 3/29. W. W Krakowie, 22 maja, 1929 r.

Ogłoszenie

o rozpisaniu wyborów, wyłożeniu spisu wyborców, oraz o wezwaniu do składania list kandydatów, celem wyboru Rady Kasy

Na podstawie art. 62 ust. z dnia 19. maja 1920 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 44 poz. 272 i rozporządzenia Min. Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24. marca 1926 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 44 poz. 273, tudzież zgodnie z § 86 Statutu Kasy Chorych w Krakowie, rozpisuje się niniejszem i ogłasza

Wybory delegatów do Rady Kasy Chorych w Krakowie

na okres 3-letni

Spisy wyborców sporządzone po myśli § 8 wyżej powołanego rozporządzenia, oddzielnie dla ubezpieczonych i oddzielnie dla pracodawców według stanu faktycznego w dniu ogłoszenia tj. w dniu 22 maja 1929 będą wyłożone od dnia 30 maja do dnia 8 czerwca 1929 włącznie do publicznego wglądu codziennie w godz. od 9—14 w następujących lokalach:

1) **w Centrali Kasy Chorych w Krakowie, ul. Batorego 3. III. p.**
2) **w Filji Kasy Chorych w Podgórzu, plac Serkowskiego 10, I. p.**
3) **w Ambulatorjum Kasy Chorych w Borku Fałęckim.**
4) **w Przychodni Kasy Chorych w Skawinie.**

W ciągu dni 10 licząc od wyżej podanego dnia wyłożenia spisu wyborczego t. j. od 30-go maja 1929 r. do 8-go czerwca 1929 r. włącznie od godziny 9 do 14 przysługuje każdemu ubezpieczonemu odnośnie do ubezpieczonych, każdemu pracodawcy zaś odnośnie do pracodawców prawo reklamacji co do wpisania lub wykreślenia ze spisu czy to reklmującego, czy to innej osoby. O żądaniu wykreślenia ze spisu zawiadomi Zarząd Kasy zainteresowaną osobę w ciągu dni 3-ch; obrona przeciw wykreśleniu może być wniesiona do Zarządu Kasy tylko w ciągu dni trzech od daty otrzymania tego zawiadomienia. **Reklamacje mogą się odnosić wyłącznie do stwierdzenia, czy odnośni ubezpieczeni, względnie pracodawcy mieli prawo w dniu 22 maja 1929 r. być umieszczeni w spisach wyborców.**

Reklamację rozpatruje Zarząd Kasy i w ciągu dni 10-ciu od daty wniesienia reklamacji przesyła zainteresowanym odpis umotywowanej decyzji. W ciągu dni 5-ciu od daty otrzymania decyzji Zarządu Kasy mogą zainteresowani wnieść skargę do Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń we Lwowie, jednakże jedynie z powodu naruszenia ustawy i przepisów wyborczych: skargę należy wnieść na ręce Zarządu Kasy, który ją prześle bezzwłocznie Okręgowemu Urzędowi Ubezpieczeń we Lwowie; w ciągu 2-ch tygodni od daty otrzymania skargi Okręgowy Urząd Ubezpieczeń we Lwowie wyda decyzję ostateczną.

Z dniem wyłożenia spisu wyborców dodatkowe wpisanie lub wykreślenie wyborców może nastąpić jedynie na podstawie decyzji Zarządu Kasy wydanej na skutek wniesienia reklamacji lub na podstawie decyzji Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń we Lwowie.

Uprawnionymi do głosowania w grupie ubezpieczonych są osoby, które w dniu 22 maja 1929 r. ukończyły lat 20 i pozostawały w zatrudnieniu uzasadniającem obowiązkowe ubezpieczenie po myśli art. 3 i 10 powoł. ustawy, lub były dobrowolnie ubezpieczone po myśli art. 11 cyt. ustawy, o ile są umieszczone w spisie wyborców; każdy ubezpieczony ma jeden głos.

Uprawnionymi do głosowania w grupie pracodawców są osoby, które w dniu 22 maja 1929 r. ukończyły lat 20 i zatrudniały w charakterze pracodawców chociażby jednego podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia, a to, o ile są umieszczone w spisie wyborców. Pracodawca posiada 1—30 głosów, zależnie od ilości zatrudnionych przez niego obowiązkowo ubezpieczonych. Ilość głosów pracodawcy określa § 87 statutu Kasy.

Ubezpieczony, który zatrudnia stale więcej niż dwie osoby podlegające obowiązkowi ubezpieczenia zostanie umieszczony w spisach pracodawców ma głos i może być wybrany wyłącznie w grupie pracodawców.

Wybranych ma być 90 członków Rady i tyluż zastępców, a to w grupie ubezpieczonych 60 i tyluż zastępców, w grupie pracodawców 30 i tyluż zastępców.

Wzywa się do składania list kandydatów po myśli pow. rozporządzenia, ułożonych oddzielnie dla pracodawców i, oddzielnie dla ubezpieczonych z tą uwagą, że uwzględnione mogą być tylko te listy, które będą doręczone Zarządowi Kasy najpóźniej na 3 tygodnie przed niżej podanym dniem wyboru t. j. najpóźniej w dniu 20 lipca 1929 r. w godzinach od 9 do 14-tej.

Każda lista kandydatów może zawierać najwyżej dwa razy tyle kandydatów, ilu ma być wybranych delegatów.

Kandydaci mają być na liście pod bieżącemi numerami wskazującemi kolejność ich kandydowania przyczem należy podać ich nazwiska i imiona, zawód, oraz miejsce zamieszkania, a nadto czy ubezpieczony (z wyjątkiem nie stale zatrudnionych, chałupników i dobrowolnie ubezpieczonych) adres i nazwisko pracodawcy (wzgl. nazwę przedsiębiorstwa) u którego kandydat jest zatrudniony.

Listy kandydatów z grupy ubezpieczonych mają być podpisane własnoręcznie przynajmniej przez 30-tu umieszczonych w spisie wyborców ubezpieczonych; listy kandydatów z grupy pracodawców przynajmniej przez 5 umieszczonych w spisie wyborców pracodawców.

Kandydat nie może być na liście kandydatów podpisany. Gdy wyborca podpisze więcej niż jedną listę kandydatów, podpis jego jest ważny na liście najwcześniej złożonej (opatrzonej przez Zarząd Kasy najniższym numerem porządkowym) z innych zaś list kandydatów się go wykreśla.

Do listy kandydatów należy dołączyć oświadczenie każdego z kandydatów, że przyjmuje kandydaturę zgodnie z listą, a jeżeli chodzi o kandydatów reprezentujących osoby prawne, także udzieloną im do kandydowania deklarację.

Jeżeli dany wyborca lub kandydat nie umie pisać, ma w miejsce podpisu położyć swój znak (odcisk palca wskazującego, krzyżyk, lub kółko), przy którym to znaku ma być umieszczone jego imię i nazwisko przez osobę zdolną do aktów prawnych, która również ma umieścić obok swój podpis.

Zgłaszający listę kandydatów mają wykazać swego pełnomocnika i jego zastępcę do udzielania Zarządowi Kasy potrzebnych do listy wyjaśnień. Pełnomocnikiem może być każda osoba zdolna do aktów prawnych.

Zarząd Kasy zawiadamia bezzwłocznie, a najpóźniej w ciągu 3-ch dni od daty otrzymania listy, pełnomocnika danej listy o wszelkich dostrzeżonych błędach i punktach wątpliwych. Jeżeli takowe nie zostaną usunięte najpóźniej na 2 tygodnie przed dniem wyboru, Zarząd Kasy orzeknie nieważność listy w części, lub też w całości; przeciwko decyzjom Zarządu Kasy odnośnie do list kandydatów mogą zainteresowani wnieść w terminie 3-dniowym od dnia doręczenia decyzji Zarządu Kasy skargę za pośrednictwem Zarządu Kasy do Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń we Lwowie, który w ciągu tygodnia orzeka ostatecznie. Nieważne są bez uprzedniego zwracania się do pełnomocnika listy, które:

a) zostały Zarządowi Kasy zapóźno doręczone,

b) nie są zaopatrzone w wymaganą ilość podpisów osób mających prawo wyborcze lub podpisanych na kilku listach,

c) na których umieszczono kandydatów bez oznaczenia ich kolejności numerami bieżącemi.

Listy uznane ostatecznie za ważne poda Zarząd Kasy do publicznej wiadomości najpóźniej na 3 dni przed rozpoczęciem głosowania.

Jeżeli żadna lista kandydatów nie zostanie złożona, lub pośród złożonych żadna nie będzie uznana za ważną wówczas staje się prawomocną lista kandydatów, którą składa również Zarząd Kasy dla ubezpieczonych i dla pracodawców.

Głosować można tylko na te listy, które będą uznane za ważne i podane do publicznej wiadomości.

Przez ubezpieczonych może być wybrany tylko ubezpieczony w Kasie Chorych w Krakowie.

Wybory odbędą się w niedzielę dnia 11 i w poniedziałek dnia 12 sierpnia 1929 oddzielnie dla ubezpieczonych i oddzielnie dla pracodawców w obu grupach od godziny 8-mej rano bez przerwy do godziny 20-ej w niżej podanych lokalach wyborczych według następującego porządku:

I. W niedzielę dnia 11 sierpnia 1929 r. — głosują pracodawcy w następującym porządku.

1) Pracodawcy mający siedzibę przedsiębiorstwa w Krakowie, Półwsiu Zwierzynieckiem, Zwierzyńcu, Czarnej Wsi, Nowej Wsi, Łobzowie, Krowodrzy, Warszawskiem, Grzegórzkach, Dąbiu głosują:

w Szkole Miejskiej im. Jana Śniadeckiego, przy ul. Zielonej Nr. 27.

a) I. lokal wyborczy pracodawcy wykazani w spisach wyborczych pod literami A—E,

II. lokal wyborczy pracodawcy wykazani w spisach wyborczych pod literami F—G,

w Szkole Miejskiej im. Marji Konopnickiej, przy ul. św. Sebastjana.

b) I. lokal wyborczy pracodawcy wykazani w spisach wyborczych pod literami K—L,

II. lokal wyborczy pracowadcy wykazani w spisach wyborczych pod literami M—O,

w lokalu Magistratu stol. król. m. Krakowa.

c) I. lokal wyborczy pracodawcy wykazani w spisach wyborczych pod literami P—S,

II. lokal wyborczy pracodawcy wykazani w spisach wyborczych pod literami T—Z,

2) Pracodawcy mający siedzibę przedsiębiorstwa w Płaszowie, Ludwinowie, Zakrzówku, Dębnikach — **głosują w Szkole Miejskiej im. Tadeusza Kościuszki w Podgórzu, róg ul. Legjonów i Sokolskiej przy plantach.**

3) Pracodawcy mający siedzibę przedsiębiorstwa w Podgórzu, Borku Fałęckim, Łagiewnikach, Bonarce, Kobierzynie — **głosują w lokalu filji Kasy Chorych w Podgórzu, plac Serkowskiego L. 10.**

I. lokal wyborczy pracodawcy wykazani w spisach wyborczych pod literami A—L,

II. lokal wyborczy pracodawcy wykazani w spisach wyborczych pod literami M—Z.

4) Pracodawcy mający siedzibę przedsiębiorstwa w Skawinie, Borku Szlacheckim, Korabnikach, Radziszowie, Jurczycach, Polance Haller **oraz reszcie powiatu krakowskiego z wyjątkiem pracodawców przeznaczonych do głosowania w innych wyżej podanych lokalach wyborczych głosują w Skawinie:**

a) w ambulatorjum Kasy Chorych umieszczeni w spisach wyborczych pod literami A—L,

b) w Magistracie umieszczeni w spisach wyborczych pod literami M—Z.

II. W niedzielę dnia 11 sierpnia 1929 r. głosują ubezpieczeni (z wyjątkiem wyborców przeznaczonych do głosowania w poniedziałek), a mianowicie:

1) Ubezpieczeni zatrudnieni w Podgórzu, Ludwinowie, w Zakrzówku i Płaszowie głosują w filji Kasy Chorych w Podgórzu, plac Serkowskiego 10.

I. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami A—L,

II. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami M—Z.

2) Ubezpieczeni zatrudnieni w Krakowie oraz dzielnicach Półwsie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Czarna Wieś, Nowa Wieś, Łobzów, Krowodrza, Warszawskie, Grzegórzki, Dąbie, jakoteż Dębniki, głosują:

a) W Centrali Kasy Chorych w Krakowie, przy ul. Batorego L. 3.:

I. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami A—B,

II. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami C—F,

III. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach pod literami G,

IV. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w

spisach wyborczych pod literami H—J.

b) W szkole miejskiej im. św. Wojciecha przy Pl. Biskupim:

I. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami Ka—Kor,

II. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami Kos—Kz,

III. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami L—Ł,

IV. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami M,

c) W szkole miejskiej im. św. Florjana przy ul. Szlak L. 5—7:

I. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami N—O,

II. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami P,

III. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami R,

IV. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami Sa—Sm,

d) W szkole miejskiej im. Krasińskiego przy Pl. Matejki L. 11:

I. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami Sn—Sz,

II. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami T—V,

III. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami W,

IV lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami Z—Ż.

3) Ubezpieczeni zatrudnieni w Bielanach, Budzyniu, Chełmie, Chołeżynie, Czernichowie, Czernichówku, Czułowie, Czułówku, Dąbrowie, Jeziorzanach, Kamieniu, Kaszowie, Kłokoczynie, Kryspinowie, Liszkach, Mnikowie, Morawicy, Nowej Wsi Szlacheckiej, Piekarach, Przegini Duchownej, Przegini Narodowej, Przegorzałach, Rącznej, Rusocicach, Rybnej, Ściejowicach, Woli Justowskiej, Wołowicach, Zagacie **głosują w Urzędzie gminnym w Liszkach.**

4) Ubezpieczeni zatrudnieni w miejscowościach: Bieńczyce, Branice, Czulice, Dojazdów, Głęboka, Grębałów, Kantorowice, Karniów, Kocmyrzów, Kościelniki, Krzesławice, Krzysztoforzyce, Luborzyca, Łuczanowice, Mogiła, Pleszów, Prusy, Przylasek Rusiecki, Raciborowice, Ruszcza, Sulechów, Badów, Węgrzynowice, Wolica, Wróżeńce, Wyciąże, Zastów, Zesławice, **głosują w Urzędzie gminnym w Luborzy.**

5) Ubezpieczeni zatrudnieni w miejscowościach: Batowice, Bibice, Woleń, Bosutów, Bronowice, Wk., Bronowice Mł., Czyżyny, Dziekanowice, Garlica Murowana, Giebułtów, Łęg, Mistrzejowice, Pękowice, Prądnik Biały, Prądnik Czerwony, Rakowice, Tonie, Trojanowice, Węgrzce, Witkowice, Zielonki **głosują w Urzędzie gminnym w Prądniku Czerwonym.**

6) Ubezpieczeni zatrudnieni w miejscowościach: Aleksandrowice, Beczyn, Balice, Bolechowice, Brzezie, Brzoskwinia, Burów, Chrosna, Karniowice, Kleszczów, Kobylany, Modlnica, Modlniczka, Mydlniki, Olszanica, Rząska, Szczyglice, Tomaszowice, Ujazd, Więckowice, Zabierzów, Zelki **głosują w Urzędzie gminnym w Zabierzowie.**

III. W poniedziałek dnia 12 sierpnia 1929 r. głosują ubezpieczeni w niżej wymienionych przedsiębiorstwach, a mianowicie:

1) zatrudnieni w Gazowni Miejskiej, Elektrowni Miejskiej, Tramwaju i firmie stolarskiej J. Steinberg Ska z o. o. głosują w Szkole Miejskiej im. Czackiego przy ulicy Wąskiej Nr. 1.

I. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami A—Ł,

II. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami M—Z.

2) Zatrudnieni w firmach: Zieleniewski S. A., „Odlew“, Muranyi, B-cia Bauminger, Wojskowe Dowództwo Warsztatów Amunicyjnych (Prochownia), Centralny Skład Amunicji, Warsztaty V. Dyw. Samochod. Dąbie-Piaski, Guttman Moryc cegielnia, Krakowski Młyn Związkowy, Łuszczarnia i Młyny Krakowskie, Wytwórnia sygnałów i urządzeń kolejowych, Fabryka czekolady „Suchard“, Zakałdy garbarsko- kuśnierskie, Zakłady Reprodukcyjne „Akropol“ — **głosują w Szkole Miejskiej im. Ujejskiego na Grzegórzkach, ul. Hetmana Żółkiewskiego 15.**

I. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami A—E.

II. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami F—L.

III. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami Ł—P.

IV. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami R—Z.

3) zatrudnieni w Zbrojowni Wojskowej przy ul. Rakowickiej w Okr Związku Gospodarczym Nr. 5 przy ul. Bosackiej i Parku Lotniczym w Rakowicach — **głosują w Szkole Miejskiej im. św. Mikołaja przy ul. Lubomirskiego 19.**

I. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami A—Ł.

II. lokal wyborczy: ubezpieczeni wysazani w spisach wyborczych pod literami M—Z.

4) Zatrudnieni w Budownictwie Miejskim (A i B) w Zakładzie Czyszczenia Miasta, Miejskim Parku samochodowym, Wysypisku i Ogrodach Miejskich **głosują w Szkole Miejskiej im św. Wojciecha przy pl. Biskupim.**

I. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami A—Ł.

II. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami M—Z.

5) Zatrudnieni **w Państwowej Fabryce Tytoniu w Krakowie głosują w lokalu tejże Fabryki przy ulicy Dolne Młyny 10.**

I. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami A—F.

II. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami G—M.

III. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami N—Z.

6) Zatrudnieni w firmach: Przemysł Tow. Żelaznych, „Krakus“, Zjednoczone Fabryki Przetworów Wyskokowych, Fabryka Drutu i wyrobów żelaznych (dawniej W. Kucharski), Śmiechowski i Ska, Fabryka Mydła, Państwowa Fabryka Wódek na Zabłociu, „Ziarno“, Wytwórnia Chleba, Wojskowy Magazyn Opałowy, Maks Sinajberger i Synowie, garbarnia — **głosują w lokalu fabryki „Przemysł Towarów Żelaznych w Podgórzu na Zabłociu, przy ul. Romanowicza L. 7.**

7) Zatrudnieni w firmach: **Huta żelazna S. A. gwaździarnia, „Cracovia“ przybory miernicze, Peszko Stanisław stolarnia, Wachs E. fabryka lamp, Tabor Tow. techn. budowlane, B-cia Tokarze, Lichtig A. fabryka rękawiczek, Kowarz F. fabryka chustek, Goldschmied i Schanzer fabryka obuwia, Iglicki Stefan fabryka mebli, „Kryształ“ fabryka cukierków, „Dywan“ fabryka kilimów, „Sowa“ fabryka lamp, Miejskie Zakłady Ceramiczne, (kamieniołomy i wapienniki miejskie), „Bosko“ M. Czaczkes fabryka okuć — głosują w szkole miejskiej im. J. Matejki w Podgórzu przy ul. Lwowskiej 60.**

I. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami A—J

II. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami K—L.

III. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami Ł—P.

IV. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami R—Z.

8) Zatrudnieni w kamieniołomach i fabryce wapna Firmy Liban i Ehrenpreis w Podgórzu — głosują w lokalu tejże fabryki w Podgórzu, za torem na Krzemionkach.

9) Zatrudnieni w firmach: **Tartak parowy „P. T. H.“, Zakłady Ceramiczne „Bonarka“ i Banku Hipotecznego oraz pracownicy firmy Bernard Liban i Ska, fabryka cementu w Bonarce — głosują w lokalu Polskiego Towarzystwa Handlowego, Tartak parowy w Bonarce.**

10) Zatrudnieni w firmach: **„Płaszowianka“ fabryka cegieł, Grünberg J. fabryka dachówek i cegieł, Płaszowska fabryka dachówek i cegieł — głosują w lokalu Płaszowskiej fabryki dachówek i cegieł w Płaszowie.**

11) Zatrudnieni w Fabryce Kabli w Płaszowie głosują w lokalu nowego domu B. Lippermana w kantynie J. Sterngasta, obok Fabryki Kabli w Płaszowie.

I. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami A—Ł.

II. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami M—Z.

12) Zatrudnieni w firmach w Prokocimiu, w Piaskach Wielkich, Kosocicach, Rajsku, Woli Duchackiej oraz pracownicy cegielni Inż. Aleksandrowicza — **głosują w lokalu Urzędu gminnego Woli Duchackiej.**

13) Zatrudnieni w firmach w Borku Fałęckim, Bodzowie, Gaju, Golkowicach, Jugowicach, Kobierzynie, Konarach, Kostrzu, Kurdwanowie, Libertowie, Lusinie, Łagiewnikach, Mogilanach, Olszowicach, Opatkowicach, Pychowicach, Siarczanej Górze, Skotnikach, Soboniowicach, Świątnikach Górnych, Swoszowicach, Włosaniu, Wróblowicach, Wrząsowicach, Zbytniowicach, oraz pracownicy Państwowego Zarządu Dróg wodnych budowy kanału Żeglugi w Brzeźnicy — **głosują w Urzędzie gminnym i ambulatorjum Kasy Chorych w Borku Fałęckim.**

I. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami A—Ł.

II. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami M—Z.

14) Zatrudnieni w firmach: **Szamotownia, Henryka Francka Synowie, oraz rafinerja Griffla w Skawinie — głosują w lokalu Magistratu w Skawinie.**

I. lokal wyborczy: ubezpieczeni wykazani w spisach wyborczych pod literami A—Ł.

II. lokal wyborczy: ubezpieczeni, wykazani w spisach wyborczych pod literami M—Z.

15) Ubezpieczeni zatrudnieni w innych firmach Skawiny, oraz w miejscowościach Borek Szlachecki, Buków, Brzyczyna dolna i górna, Chorowice, Facimiech, Gołuchowice, Lurczyce, Kopanka, Korabniki, Krzęcin, Kuleszów, Ochodza, Polanka Haller, Pozowice, Radziszów, Rzozów, Samborek, Sidzina, Tyniec, Zelczyna, **głosują w lokalu przychodni Kasy Chorych w Skawinie.**

Ubezpieczeni głosują osobiście. Pracodawcy zatrudniający więcej niż 30 ubezpieczonych mogą głosować przez specjalnie do tego wyznaczonych przez siebie zastępców, przyczem zastępca może głosować tylko w imieniu jednego pracodawcy; pracodawcy będący osobami prawnemi, głosują za pośrednictwem uprawnionych do tego pełnomocników, pozatem wszyscy inni pracodawcy głosują osobiście.

Czynnościami wyborczemi w każdym lokalu kierują Komisje wyborcze oddzielnie dla ubezpieczonych i oddzielnie dla pracodawców, powołane przez Zarząd Kasy, który zarazem wyznacza przewodniczącego Komisji.

W czynnościach każdej Komisji wyborczej mają prawo uczestniczyć z głosem doradczym mężowie zaufania poszczególnych list kandydatów, mężem zaufania może być każda osoba zdolna do aktów prawnych. Kandydat nie może być ani członkiem, ani mężem zaufania Komisji wyborczej.

Wyborcy winni przynieść dowody stwierdzające ich tożsamość i na żądanie przewodniczącego Komisji wyborczej obowiązani są je okazać.

Karty wyborcze winny być barwy białej i mają zawierać tylko numer jednej z list kandydatów, uznanych za ważne. Wszystkie inne karty są nieważne.

Głosujący otrzymuje od Komisji wyborczej kopertę zaopatrzoną w firmę Kasy, wkłada w nią kartę wyborczą i wręcza ją przewodniczącemu Komisji. Karty wyborcze oddane w kopertach niezaopatrzonych w firmę Kasy są nieważne. Pracodawca mający więcej niż jeden głos otrzymuje tyle kopert ile ma głosów.

W każdej kopercie może się znajdować tylko 1 karta wyborcza. Gdyby w jednej kopercie okazało się więcej kart, to uważa się je tylko wtedy za jedną kartę ważną, jeżeli są jednobrzmiące, w przeciwnym razie wszystkie karty są nieważne.

Po godzinie 20-tej będą dopuszczeni do oddania głosów tylko ci wyborcy, którzy w tej chwili znajdowali się w lokalu wyborczym.

Po ukończeniu wyborów Komisje wyborcze ustalą wyniki głosowania i odeślą karty głosowania wraz z listami wyborców i protokołem podpisanym przez wszystkich członków, do Głównej Komisji Wyborczej.

Główna Komisja Wyborcza dla ubezpieczonych składa się z 3-ch ubezpieczonych i 2-ch pracodawców. Główna Komisja Wyborcza dla pracodawców z 3-ch pracodawców i 2-ch ubezpieczonych. Główne Komisje Wyborcze ustalają ostateczny wynik wyborów, poczem Zarząd Kasy poda wynik ten bezzwłocznie do wiadomości publicznej.

Zarząd Kasy Chorych w Krakowie:

Dyrektor:	Przewodniczący Zarządu:
Władysław Żychowicz.	**Poseł Zygmunt Żuławski.**

---

50 groszy na głowę wypłaca dzisiejsza większość kahału na cele oświatowe. Jeśli chcesz uniknąć w przyszłości tej hańby — głosuj na listę sjonistyczną nr. 3

KRONIKA

Wschód słońca 3 m. 38	Maj 22 Sroda 12 Ijar 5689	Zachód słońca 19 m. 31

— **„DZIENNICZEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY"** ukaże się w numerze jutrzejszym.

—o—

— **OSOBISTE.** Dyrektor Centrali Keren Kajemeth p. Mojżesz Wiesenfeld powrócił z Palestyny i objął urzędowanie.

— **EGZAMINY WSTĘPNE NA KURS I. SEMINARJUM NAUCZ. MĘS. W KRAKOWIE NA R. SZK. 1929/30** odbędą się systemem lekcyjnym w czasie od 21—27 czerwca br. Termin wnoszenia podań do 15 czerwca br. Szczegóły na tablicy ogłoszeń zakładu. Zamiejscowi mogą znaleźć na czas egzaminu za skromną opłatą pomieszczenie w Internacie (Karmelicka l. 41), dokąd w tej sprawie zgłaszać się należy.

— **ZGŁASZANIE WYCIECZEK.** Centralne Biuro Ewidencji Wycieczek w Warszawie zwróciło się do magistratu o przesłanie wykazu wycieczek, które w bieżącym roku będą przez wszelkiego rodzaju towarzystwa urządzane po Polsce. W związku z tem należy wszelkie tego rodzaju wycieczki zgłosić bezzwłocznie względnie w miarę ich organizowania do Polskiego Związku Turystycznego w Krakowie ul. Szpitalna 36.

— **NA TARGU WCZORAJSZYM** płacono za litr mleka zbieranego 25 do 30 gr, niezbieranego 45 do 50 gr, śmietanka słodka 65 do 70 gr, śmietana kwaśna 160 do 2.40 zł, ser krowi (1 kg) 1.80 do 2 zł, jaja kopa 8 do 8.50 zł, sztuka 14 do 15 gr, za kurę 8 do 12 zł, jabłka krajowe (1 kg) 1.60 do 1.85 zł, stołowe 2 do 3 zł, ziemniaki (1 kg) 17 do 18 gr, buraki 18 do 20 gr, cebula 70 do 80 gr, pietruszka 60 do 80 gr, selery 1 do 1.20 zł, szpinak 60 do 70 gr.

— **PODEJRZANY POŻAR W SWIATNIKACH.** Dnia 19 bm. wybuchł o godzinie 24 pożar w niezamieszkałym domu Józefa i Władysława Łęczowskich w Swiątnikach Górnych Nr. 29, w czasie którego spłonął dach i część domu drewnianego. Szkoda wyrządzona przez pożar wynosi około 2.500 zł. Dom był ubezpieczony na 2600 zł. Wypadku w ludziach nie było. Przyczyna pożaru dotychczas nie ustalona, zachodzi jednak podejrzenie, że ogień został podłożony, a czynu dokonano na tle zatargów przy podziale majątku. Docohdzenia prowadzi PPP w Swiątnikach Górnych.

— **NAJECHANIE AUTA NA ROWER.** Dnia 20 bm. o godz. 19.20. najechał autem osob. na ul. Andrzeja Potockiego u wylotu ul. Siennej inż. Czyż Władysław, zam. w Sosnowcu na jadącego rowerem Michała Gdańskiego lat 21, szewca, zam. przy ul. Józefińskiej 3, wskutek czego ten upadł i doznał ogólnych kontuzyj ciała. Zawezwane Pogotowie Ratunkowe przewiozło Gdańskiego do szpitala św. Łazarza.

— **UŚPIONY PAPIEROSAMI W POCIĄGU.** Kwater Wincenty, zam. w Lublinie zgłosił, że dnia 19 bm. w czasie jazdy pociągiem osob. z Lublina do Krakowa na przestrzeni Rozwadów—Lublin przy stacji Lipa został uśpiony papierosami przez nieznanych sprawców, którzy wycięli mu tylną kieszeń i skradli portfel zawierający kwotę 200 zł., weksle na sumę około 3000 zł, akcje Banku Polskiego na 100 zł. i kwit podatkowy na kwotę 183 zł. 93 gr. oraz różne zapiski. Sprawcy po dokonaniu kradzieży wyskoczyli z pociągu.

— **ZA KRADZIEŻ.** Kolle Helena, lat 22, służąca bez stałego miejsca zamieszkania, aresztowana została przez VI. Komisarjat PP, jako poszukiwana przez Komisarjat PP w Zakopanem za kradzież.

— **ZNALEZIONO.** Dnia 20 bm. znaleziono na pl. Dominikańskim, damski kołnierz futrzany (tchórze) i zdeponowano w Wydz. Sł. PP przy ul. Kanoniczej l. 24, gdzie jest do odebrania.

—o—

— **JEDYNY W TYM SEZONIE ODCZYT PROF. DYBOSKIEGO** „Wrażenia z Ameryki", który wzbudził tak wielkie zainteresowanie, odbędzie się dziś we środę 22-go bm. o godz. 8-ej wieczór w Starym Teatrze.

Zniżka cen żyta

Kompromitacja rządowej polityki zbożowej

(s) Typowym przykładem szkód, jakie wyrządza polityka etatystyczna naszego rządu, jest sprawa rezerw zbożowych. Nasi etatyści zauważyli mianowicie, że w dwóch ubiegłych latach cena zboża na przednówku była wyższa, niż bezpośrednio po żniwach i z tej obserwacji wyciągnęli pochopnie wniosek, że otwiera się tu pole do zyskownej ingerencji państwa. Rząd zakupił więc w jesieni 1928 około 100.000 ton żyta, które wypadło mu łącznie z kosztami przewozu i przechowania po 38 zł. za 1 cetnar metr. i oczekiwał spokojnie nadejścia przednówka, sądząc, że jak w poprzednich latach cena żyta dojdzie w tej porze do 50 zł. i etatyzm będzie się mógł pochwalić zyskownym dla Skarbu interesem. Niestety jednak w przyrodzie i w życiu nie układa się wszystko tak prosto i szablonowo, jak w projektach, opracowanych przy zielonym stole.

W roku obecnym zamiast zwyżki żyta, nastąpił w ostatnich tygodniach znaczny spadek ceny i to tak dalece, że obecnie płacą w Poznaniu za żyto zaledwie 27.90 zł. za cetnar metryczny!

Rezultat jest przedewszystkiem ten, że **już obecnie straciło Państwo na tym nieudanym eksperymencie prawie 20 milj. złotych**, a ponad to uniemożliwiono rolnikom przez cła wywozowe sprzedaż żyta po korzystnej cenie w jesieni, narażając je na stratę dalszych kilkudziesięciu milj. złotych. **Tak zatem próba wyeliminowania handlu zbożowego i ujęcia go w ciężkie i niezgrabne ręce biurokracji zawiodła kompletnie, wykazując raz jeszcze szkodliwość krępowania przez rząd swobody gospodarczej jednostek!**

Zauważyć należy, że ze względu na doniosłe znaczenie realizacji zbiorów dla naszej ludności rolniczej, tak silny spadek cen żyta stanowić musi poważny problem gospodarczy. Sytuacja jest zaś tem trudniejsza, że podobny spadek cen nastąpił również na wszystkich zagranicznych rynkach zbożowych, tak, iż obecnie wywóz żyta kalkuluje się nam nader niekorzystnie, czego zmienić nie może nawet zwolnienie pewnych kontyngentów żyta od cła wywozowego i od podatku obrotowego.

Z TEATRU LITERATURY I SZTUKI

— **OSTATNIE DWA PRZEDSTAWIENIA „KIDUSZ HASZEM".** Dziś we środę i jutro we czwartek o godz. 8'30 wiecz. ostatnie 2 przedstawienia „Kidusz Haszem" Szaloma Asza w układzie scenicznym i reżyserji Michała Weicherta. Wspaniałe to widowisko cieszy się niebywałem powodzeniem dzięki doskonałej grze znakomitych artystów Trupy Wileńskiej. Bilety wcześniej do nabycia w firmie Fischhab, Grodzka 46 — a od 6-tej wiecz. przy kasie teatru.

— **Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.** Dzisiaj w środę, w czwartek i piątek ostatnie trzy przedstawienia „Pigmaljona" z gościnnym występem p. Aleksandra Węgierki. W sobotę premjera komedji Walentina Katajewa „Kwadratura koła".

— **JEDYNY KONCERT ADY SARI,** sławnej śpiewaczki koloraturowej, primadonny oper zagranicznych, odbędzie się w Krakowie w niedzielę 26 bm. w Starym Teatrze.

REPERTUAR TEATRÓW KRAKOWSKICH

KRAKOWSKI TEATR ŻYDOWSKI

Środa: „Kidusz Haszem" (występ Trupy Wileńskiej).

TEATR IM. JULJUSZA SŁOWACKIEGO

Środa: „Pigmaljon" (gośc. wyst. p. Aleks. Węgierki).

Czwartek: „Pigmaljon" (gośc. wyst. p. Aleks. Węgierki).

Z okazji zaręczyn naszego brata p. **Bernarda Hagla** z Jasła z p. **Cesią Landerer** z Chrzanowa życzą serdeczny „Mazel-Tow".

Siostra i Bracia Hagel.

ZMARLI:

Freida Deich l. 18, Sara Majeroiwcz l. 85.

* * *

— **ZGON SP. DR. ADAMA DOBOSZYŃSKIEGO.** Onegdaj zmarł w Krakowie w sędziwym wieku śp. dr. Adam Doboszyński, b. poseł do parlamentu austrjackiego, radny miasta i wydawca „Nowej Reformy". W mieście naszem był dr. Doboszyński znaną i popularną osobistością.

—o—

— **ZAMIAST KWIATÓW NA GRÓB BŁP. NATALJI ARONSOHN** ofiarują na rzecz Zakładu Wych. sierót Żyd. Dietla 64, dr. Jakóbowie Korngold zł 20 i Gustawowie Blau zł 10. 947x

P. W. K.

ZNIŻKI KOLEJOWE

Wydarzyły się w ciągu pierwszych dni Wystawy liczne wypadki, że osoby przyjeżdżające na PWK znalazły się w kłopotliwem położeniu w związku ze zniżkowemi biletami kolejowemi. Wobec tego raz jeszcze zawiadamia się wszystkich wyjeżdżających do Poznania, ażeby natychmiast przy kasie kolejowej w chwili wyjazdu z miejsca zamieszkania zawiadamiali, że wyjeżdżają do Poznania na PWK., gdzie otrzymają zniżki na przyjazd do Poznania i na tej podstawie w Poznaniu już bez żadnych trudności otrzymać będą mogli ponowne zniżki na drogę powrotną. Kto nie zastosuje się do powyższego i nie zgłosi wyjazdu w miejscu zamieszkania nie może pod żadnym warunkiem liczyć na żadne zniżki.

OTWARCIE WYSTAWY ZWIERZĄT OPASOWYCH

Onegdaj została na terenie Targowicy Rzeźni Miejskiej w Poznaniu otwarta wystawa zwierząt opasowych, zorganizowana z inicjtywy PWK. Otwarcia dokonał p. Prezydent Rzpltej.

W liczbie wszystkich zwierząt kilka okazów zostało nagrodzonych medalami oraz listami pochwalnemi. Zaznaczyć należy, że najwspanialszym okazem w dziale bydląt była krowa wagi 19 i pół ctnr., którą ogłoszono championem w tym dziale zwierząt. Okaz ten należy do majątku Pawłowice, hr. Mielżyńskiego.

WIELKIE IMPREZY

W niedzielę otwarty został w Poznaniu Wszechsłowiański Zjazd Śpiewaczy z udziałem ponad 18 tysięcy śpiewaków z Polski, Czechosłowacji, Bułgarji, emigracji ukraińskiej i polskich chórów emigranckich.

Tego samego dnia odbył się zjazd nauczycieli geografów z całej Polski, zjazd studentów medyków, międzynarodowe konkursy hippiczne tid.

W niedzielę, 4-tym dniu Wystawy, zwiedziło PWK. 100 tysięcy osób.

— **W CYKLU ODCZYTÓW Z DZIEDZINY PRAWA,** urządzanych staraniem Stowarzyszenia Kandydatów adwokackich w Krakowie w sali Izby Handlowej i Przemysłowej, wygłosi dalszy ciąg odczytu n. t. „Z zagadnień polskiej procedury karnej" dr. Władysła Wolter, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego dziś we środę 22 bm. o g. 7 wiecz. Odczyt p. Szymanowicza został z powodu przeszkód natury technicznej odwołany.

Za kulisami wizyty min. Zaleskiego w Budapeszcie

Polska w orbicie polityki rzymskiej

Paryż. 21. 5. (AW) Socjalistyczny „Soir“ donosi w związku z wizytą ministra Zaleskiego w Budapeszcie, że należy to przypisać wpływowi Musoliniego, że w dniu otwarcia konferencji Małej Ententy w Belgradzie minister Zaleski udaje się na Węgry. Zdaniem dziennika Mussolini usiłuje oddalić Polskę od M. Ententy. „Echo de Paris“ podkreśla, że Polska jest coraz bardziej wciągana w orbitę polityki rzymskiej, w której interesie leżałoby także pośrednictwo Polski między Węgrami a Rumunją, dokąd minister Zaleski uda się w powrotnej drodze z Budapesztu.

Wizyty oficjalne min. Zaleskiego w Budapeszcie

Budapeszt. 21. 5. PAT. Minister Zaleski złożył dziś przed obiadem dłuższą wizytę ministrowi spraw zagranicznych Walko'wi, poczem przyjęty był na audjencji przez regenta Horthy'ego.

Zula Pogorzelska w Krakowie

Bardzo miły wieczór zagaił p. Macherski, który publiczności rzucił kilka zagadek do rozwiązania. Jedna z nich ukrywa się pod inicjałami „M.S.Z.“. Rozwiązanie jej brzmi: „Musimy się zabawić“ — a nie Ministerstwo Spraw Zagranicznych!...“ Rozumie się, że nie szczędził komplementów pod adresem naszej krakowskiej publiczności, którą mocą swej dyskrecjonalnej władzy conferenciera skwalifikował jako najbardziej kulturalną w całej Polsce. Przyjęlismy z miłym uśmiechem ten komplement, wszak my, tj. publiczność, jesteśmy kobietą łasą na komplementy i — przystąpiliśmy do rozwiązania drugiej zagadki, jak się może publiczności podobać śpiewaczka, która nie ma głosu. Zagadkę tę jednak zaraz rozwiązała pani Zula Pogorzelska, która była tak bezpośrednia, tak miła, aż trudno było oprzeć się jej czarującemu wdziękowi. Każdy recenzent ma wprawdzie swoje zastrzeeżnia, swoje „ale“, a autor tych słów należy do gorących wielbicieli pani Hanki Ordonówny, ale nie wyrzekając się wcale swej miłości i nie zdradzając p. Hanki, solidaryzował się tym razem z PT. publicznością, zachwyconą panią Zulą.

Dzielnie sekundowała p. Pogorzelskiej arcymilutka pani Żelska, z gracją zaś tańczyła p. Bergielska. Lukę wypełnił dowcipny skecz, w którym wzięli udział p. Pogorzelska, Żelska i p. Macherski oraz dowcipy p. Macherskiego, które nie były zawsze — oryginalne.

Moassi.

Nowe morderstwa polityczne na Litwie

Berlin, 21 5 PAT. Korespondent kowieński „Berliner Tagblattu“ donosi o dwóch nowych morderstwach politycznych, popełnionych na Litwie. Pierwsze zabójstwo dokonane zostało na osobie komendanta policji w Szagali nazwiskiem Paleckisa, który zastrzelony został przez włościanina Miciuljusa w czasie gdy Paleckis aresztowawszy go pod zarzutem należenia do grupy pleczkajtisowców trnasportował go do miasta. Miciuljis ubezwładnił naczelnika policji uderzeniem w głowę, wyrwał mu następnie rewolwer i zastrzelił go, poczem zmusił woźnicę do odwiezienia go do granicy łotewskiej i tam lasami uciekł na drugą stronę granicy.

Drugie morderstwo popełnione zostało na pewnym włościaninie w powiecie trockim, którego zamordowali chłopi, posądzając go o prowadzenie akcji przeciwko organizacji pleczkajtisów.

Konferencja małej ententy

Białogród, 21 5 PAT. W wyniku odbytej wczoraj popołudniu konferencji ministrów spraw zagranicznych państw, wchodzących w skład M. Ententy ogłoszono następujący komunikat: Trzej ministrowie państw M. Ententy przedstawili przedewszystkiem sytuację w ogólnej polityce. Następnie ministrowie omawiali kwestję mniejszości potwierdzając swój wspólny punkt widzenia, w związku z ewentualną dyskusją nad tą sprawą w czasie sesji Rady Ligi Narodów w Madrycie.

Pogróżki chuliganów sow.

Moskwa. 21. 5. ŻAT. Kilka pism sowieckich, prowadzących walkę z objawami antysemityzmu otrzymało listy pełne różnych pogróżek na wypadek niezaprzestania tej walki. Redakcja pisma „Pług i Mołot“ otrzymała takie pismo podpisane przez „karzacą rękę“, którego autorzy piszą m. in.: „My was renegatów wszystkich wyrzniemy wraz z Żydami którym wyście się zaprzedali“. Podobne listy otrzymały również redakcje pism sowieckich w Kromonczugu, Sumach i szeregu innych miast na Ukrainie.

Pogrom Zydów w Afganistanie

Moskwa, 21 5 ŻAT. Urzędowa agencja sowiecka Tass podaje, że w miejscowości Balcha w Afganistanie, gdzie toczą się obecnie walki, doszło do pogromu ludności żydowskiej. Żołnierze armji, walczącej przeciwko Amanullahowi, zdemolowali szereg domów żydowskich, rabując mienie ludności żydowskiej. Władze wojskowe dopomagały w rabunkach. Bliższych szczegółów brak.

Koncesje cudzoziemskie w Kantonie pod strażą

Kanton. 21. 5. PAT. Marynarze stacjonującej tu angielskiej kanonierki wysiedli w dniu dzisiejszym na ląd i zorganizowali posterunki ochrony w wielu punktach koncesji cudzoziemskiej. Porty i mosty zostały zamknięte i są strzeżone przez posterunki. Konsulat angielski uprzedził obywateli angielskich, ażeby nie opuszczali terytorjum Szamonu i nie gromadzili się w pobliżu terenu, przez który przechodzi Kolej Kanton Kow Loon. Dzielnica Szamon chroniona jest przez trzy kanonierki angielskie dwie francuskie i jeden kontrtorpedowiec japoński.

Orędzie króla Aleksandra do Chorwatów

Wiedeń, 21 5 PAT. Dzienniki donoszą z Belgradu: Król Aleksander wystosował orędzie do narodu chorwackiego, które zostało odczytane przez ministra dla polityki społecznej dr. Drinkovica, na kilku zgromadzeniach, odbytych w Dalmacji. Orędzie zeznacza, że obecne stosunki w Jugosławji utrzymają się tak długo, dopóki nie zostaną usunięte skutki dotychczasowej gospodarki polityków partyjnych. Król prosi wszystkich Chorwatów, by współpracowali z nim na rzecz wielkiego dzieła i popierali go w dążeniach w interesie państwa.

Urugwaj organizuje mistrzostwa światowe piłki nożnej

Wiedeń, 21 5 PAT. Dzienniki donoszą z Barcelony, że obradujący tamże kongres FIFY postanowił przekazać zorganizowanie zawodów piłkarskich o mistrzostwo świata Urugwajowi. Delegaci Urugwaju oświadczyli, że turniej ten zamierzają urządzić w dniach od 16 lipca do 15 sierpnia 1930 r. Rząd urugwajski przyzna na ten cel subwencję w wysokośc 300,000 pezes złotych, oraz 200,000 na budowę wielkiego stadjonu. Następny kongres FIFY odbędzie się dnia 6 i 7 lipca 1930 roku w stolicy Węgier.

Paryż, 21. 5 PAT. Zawody reprezentacyjne Jugosławja—Francja zakończyły się wynikiem 3:1 (2:0).

KRONIKA TELEGRAFICZNA

— W związku z podniesieniem poselstwa włoskiego w Warszawie i polskiego w Rzymie do rangi ambasad nastąpiła wymiana serdecznych telegramów między ministrem Zaleskim a Mussolinim.

— Na kongresie węgierskiej partji socjal-demokratycznej większość mówców domagała się rewizji traktatu pokojowego drogą plebiscytu.

— Marynarka turecka powierzyła dostawę torpedowców i łodzi podwodnych dokom włoskim. O dostawę tę ubiegały się doki wszystkich państw m. in. także doki niemieckie i angielskie.

— Według „Giornale d'Italia“ papież wyraził chęć wzięcia udziału w procesji Bożego Ciała w dniu 30 bm.

— W ubiegłą niedzielę odbyła się w Moskwie wielka rewja wojsk z okazji wymarszu wojsk do obozów letnich. Przed defiladą zastępca przewodniczącego wojennej rady rewolucyjnej Unschlicht wygłosił dłuższą mowę.

Po zamknieciu kroniki

Znaczna podwyżka cen tytoniu

W dniu wczorajszym podczas otwierania hurtowni tytoniowej w Krakowie, zjawili się urzędnicy monopolu tytoniowego i po spisaniu znajdujących się w sklepach sort tytoniu, zawiadomili właścicieli hurtowni, że od tej chwili obowiązują nowe, podwyższone ceny tytoniu.

Nowy cennik tytoniu przedstawia się następująco: Pursitczan i Hercegowina w paczkach po 100 gramów 15 zł. (dawniej 14 zł.), Kir 12 zł. (10.60), Xanti 10 zł. (9 zł.), Macedoński 6.70 zł (6 zł.), dalej w paczkach 25 gramowych: najprzedniejszy turecki 1 zł. 40 gr. (dawniej 1.20), przedni turecki 1 zł. 10 (90 gr.), średni 90 gr. (76 gr.) kresowy 70 gr. (60 gr.). Tabaczka przednia 50 gr. (dawniej 36 gr.). Cygara oraz papierosy pozostały na razie w tej samej cenie. ca

Fatalny konwój umysłowo chorego

W dniu 16 ub. m. przewozili Michał Slusarczyk, Wojciech Jędryczka i Wojciech Brej, gospodarze z Dobryni do Zakładu dla umysłowo chorych w Kobierzynie, zdradzającego chorobę umysłową Wojciecha Slusarczyka, lat 43 z Dobryni. Gdy konwojenci ci razem ze Slusarczykiem przybyli do Jasła, tenże dostał napadu szału i stał się niebezpiecznym dla publiczności, wobec czego konwojent za zezwoleniem urzędnika stacyjnego umieścili go w szopie, znajdującej się na terytorjum kolejowem, poczem szopę zamknęli i rozstawili się pod ścianami, pilnując, by chory nie uciekł. Slusarczyk zamknięty począł odrywać deski ze ścian szopy, usiłując wydostać się na zewnątrz, wobec czego konwojenci weszli do szopy i związali choremu ręce paskiem od spodni, poczem wyszli na zewnątrz. Około godziny 20 Michał Slusarczyk i Wojciech Brej odeszli do kasy celem zakupienia biletów, chorego zaś pilnował Wojciech Jędryczka wraz z dwoma funkcjonarjuszami kolejowymi. Jędryczka po odejściu konwojentów do kasy kolejowej zaniepokojony spokojnem zachowaniem się chorego, wszedł do szopy wraz z obydwoma funkcjonarjuszami kolejowymi, gdzie zauważył, że Ślusarczyk wisi na pasku u belki szopy. Natychmiastowe odcięcie Slusarczyka i zastosowanie sztucznego oddechania pozostało bez skutku, gdyż Slusarczyk nie dawał żadnych oznak życia. Zwłoki zostały wydane rodzinie, a na konwojentów sporządzono doniesienie karne.

Ruch wyborczy

Zebranie przedwyborcze handlowców

W ubiegłą sobotę odbyło się zebranie wyborcze handlowców, zwołane przez Związek Żyd. Urzędników prywatnych. Zebranie zagaił p. O. Wasserreich, prezes koła handlowców „Hapoel", przewodniczył p. Dr. G. A. Terlo. Do licznie zebranych handlowców przemawiali Dr. D. Besen, Dr. Otto Menasche i M. Margulies. Referenci w rzeczowych wywodach wskazali na bezprogramowość dotychczasowej działalności kahału. Należy gminę żydowską przeistoczyć w organ żydowskiej autonomji narodowo-kulturalnej, któryby się zajmował całokształtem zagadnień żydowskich. Kahał powinien służyć interesom wszystkich warstw społecznych w żydostwie, a szczególnie interesom warstw pracujących. Do tego też dąży Sjońska Partja Pracy „Hitachdut", która w swej dotychczasowej działalności zajęła się sprawami elementów gospodarczo słabych i która bardzo wiele zdziałała na polu zorganizowania żydowskich handlowców i pracowników umysłowych. Obowiązkiem też wszystkich handlowców jest poparcie przy zbliżających się wyborach do kahału listy Sjońskiej Partji Pracy „Hitachdut" Nr. 2.

Po przyjęciu rezolucji, wzywającej wszystkich handlowców, by głosowali na listę Nr. 2, zamyka przew. Dr. Terlo zebranie.

Zgromadzenie Poale-Sjonu (prawicy)

W ubiegłą sobotę odbyło się w sali Teatru żydowskiego zgromadzenie przedwyborcze do kahału, zwołane przez „Poalej Sjon" (prawicę). Po zagajeniu przez p. Dra Arnholda przemówili do tłumnie zebranych wyborców pp. Birnhak, Henig, Wanderer, Fränkel i Friedberg, przedstawiając w żywych słowach niedomagania dotychczasowego kahału oraz postulaty partji Poale Sjon (prawicy) co do rozbudowy i zdemokratyzowania gminy żydowskiej, rolę w walce o urzeczywistnienie narodowo-personalnej autonomji Żydów w Polsce. Publiczność owacyjnie przyjęła wywody mowców i zgłoszoną rezolucję. Przebieg zgromadzenia był poważny, imponujący, jedynie grupka warchołów komunizujących starała się przeszkodzić, co im się jednak nie udało.

Zgromadzeni jednogłośnie uchwalili w dniu wyborów oddać swe głosy na listę Nr. 14. z czołowymi kandydatami N. Birnhackiem, Dr. Arnholdem, S. Herzogiem, Dr. L. Böhmem, G. Gassnerem.

WIELKI WIEC WYBORCZY S. P. P. HITACHDUT Z UDZIAŁEM POSŁA CWI HELLERA

Dziś, we środę, o godz. 8 wiecz. odbędzie się w wielkiej sali kahału (Krakowska 41) wielki wiec wyborców, na którym referować będą: **Poseł Cwi Heller, Dr. G. Terlo i Dr. O. Menasche.**

Program stacyj radjofonicznych

Sroda, 22 maja

Kraków. (314.1) Sygnał czasu, hejnał, komunikat lotniczo-meteorologiczny, 12.10. Transmisja z Warszawy: audycja dla dzieci wiejskich, 12.50. Transmisja z Poznania: komunikaty PWK, 13. i 14.50. Komunikaty, 15.10. Transmisja pieśni majowych z Wieży Marjackiej, 17. Odczyt pt. „Krajobraz Podola". wygł. p. W. Pawlik, 17.25. Odczyt pt. „Wielkie systemy filozoficzne", wygł. Dr. Fr. Kalicińska, 17.55. Transmisja koncertu popołudniowego z Warszawy, 18.50. Rozmaitości, komunikaty, 19.10. „Skrzynka pocztowa", 19.35. Transmisja „skrzynki rolniczej" z Warszawy, 19.56. Sygnał czasu, 20.05. hejnał, program na dzień następny, 20.05. Transmisja z Warszawy :komunikaty konkursowe PWK, 20.15. Transmisja koncertu wieczornego z Katowic, 21.35. Transmisja z Poznania: literacki występ autorski Janusza Stępowskiego, 22. Transmisja odczytu i komunikatów z Warszawy, 23. Muzyka taneczna z restauracji „Pavillon".

Warszawa. (1395,1) 17.55. Koncert popularny solistów: Henryki Korskiej i Lucyny Robowskiej (fortepian).

Katowice. (314.1) 16. Koncert płyt gramof. 17. Pogadanka z działu „Radjoamator śląski" — wygł. p. Karol Młobędzki, 17.25. Odczyt z działu „Wykłady języka polskiego". 17.55. Transm. koncertu pop. z Warszawy, 18.50. Rozmaitości, 19.10. Pogadanka z działu: „Gospodyni śląska", 19.35. Kom. Radjoklubów śląskich, 19.45. Kom. Sl. Oddziału Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika, 19.55. Komunikat meteorologiczny na okręg śląski oraz sygnał czasu z Obserwatorjum Astronomicznego w Warszawie, 20.05. Transm. z Poznania, 20.15. Koncert wieczorny 1) Bizet — Arje z opery „aCrmen (p. J. Cygańska-Kadziołkowska — śpiew), 2) Saent Saens — Kwintet fortepianowy a-moll op. 14. 3) Saent Saens — Arje z opery „Samson i Dalila", 21.35. Literacki występ autorski z Poznania, 22. Kom. lotniczo-meteor. 23. Skrzynka pocztowa w języku francuskim.

Hamburg. (391.6) 20. „Sherlock Holmes" komedja Bozenharda.

Frankfurt. (421.3) „Das Berliner Requiem" kantata Kurta Weila.

Bruksela (511.9) 21.15. Koncert galowy i odczyt ministra Vandervelde.

Czy sejm będzie zwołany?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 21 5 Sin. Mimo zaprzeczenia w kołach politycznych w dalszym ciągu obiega ją pogłoski, że w początkach czerwca Sejm zostanie zwołany. Jednakże w obecnej chwili trudno mówić o jakichkolwiek zamierzeniach rządu, bo wprawdzie p. Premjer wrócił już z Poznania, bawi tam jednak jeszcze p. Prezydent, zaś marsz. Piłsudski przebywa w Wilnie. Natychmiast po przyjeździe marszałka powzięte zostaną decydujące uchwały w sprawie dalszej polityki rządu.

Nowy sekretarz komitetu ekonomicznego rady ministrów

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 21 5 Sin. Na stanowisko sekretarza komitetu ekonomicznego rady ministrów został powołany p. Jastrzębski, który w swoim czasie pracował w komisji ankietowej przy prezydjum rady ministrów.

P. Jastrzębski ustąpił w swoim czasie z powodu różnicy zdań z premjerem Bartlem. Reprezentuje on kierunek *etatystyczny*.

Bilans handlowy w kwietniu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 21 5 Sin. Bilans handlowy za kwiecień br. przedstawia się następująco: Przywieziono za 321.134,000 wywieziono za 214.319,000 zł. Bierne saldo bilansu wynosi zł. 106.815,000.

Zgon dra Natana Loewensteina

(Telefonem od naszego korespondenta)

Lwów. 21. 5. T. Dziś zmarł tutaj nagle przeżywszy lat 71, b. poseł do parlamentu austrjackiego i pierwszego Sejmu polskiego. Dr. **Natan Loewenstein.** Zmarły pochodził ze znanej rodziny rabinackiej, sam zaś należał do rzędu ostatnich Mohikanów bojującej asymilacji. W roku 1922 wycofał się w zupełności z życia politycznego, poświęcając się wyłącznie zawodowi adwokackiemu, którego był wybitnym przedstawicielem. W czasach austrjackich zyskał sławę głośną sprawą o fundację Rydzyna, w której zastępował hr. Wodzickiego. W ostatnich czasach doprowadził do ugody pomiędzy rządem polskim a niemieckim w sprawie Chorzowa. W procesie Steigera zgłosił się dobrowolnie jako obrońca, pragnąc jakgdyby u schyłku życia pojednać się ze społeczeństwem żydowskiem, od którego przez całe życie stał zdala.

W dowód wielkich zasług dla tronu został Dr. Loewenstein przed laty nobilitowany przez cesarza, przybierając sobie herb „Opoka".

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce pisma, prosimy o rychłe odnowienie prenumeraty na miesiąc czerwiec br. załączonym do dzisiejszego numeru czekiem P. K. O.

Z GIEŁDY

Giełda krakowska

Kraków, 21. 5. 1929. Akcje niejednolite. Dolar lekko słabiej.

Akcje przemysłowe: Zieleniewski 115, Siersza górnicza 140, Azot 2.75, Chodorów 192.

Papiery procentowe: 5-proc. Prem. Poż. dolarowa 77, 4-proc. Prem. Poż. inwestycyjna 105.50.

Zebranie giełdowe cechowało tendencję niejednolitą. Silniejszym pokupem cieszyły się papiery Zieleniewski i Siersza górnicza, które pod wpływem Wiednia zyskały na kursach przy nieco większych obrotach. Z innych papierów Azot słabiej w silniejszej podaży. Chodorów utrzymany. Bank Polski w płaceniu 165 bez transakcyj. Ruch na ogół panował mały. Z papierów procentowych 5-proc. Prem. Poż. dolarowa mocniej, 4-proc. Prem. Poż. inwestycyjna lekko słabiej przy większem zainteresowaniu.

Na pogiełdziu zupełny zastój.

Waluty i dewizy oficjalne bez obrotów.

Na rynku walutowym w obrotach prywatnych i międzybankowych sytuacja bez szczególniejszych zmian. Podaż dolara gotówkowego większa przy nastroju lekko słabym. W Krakowie dolar gotówkowy 8.89 i trzy czw. do 8.90 i pół, czeki bankowo 8.90 i jedna czw. do 8.90 i trzy czw. Warszawa dol. 8.89 i pół do 8.90, czeki 8.89 i trzy czw. do 8.90 i jedna czw. Lwów dol. 8.89 i pół do 8.90 i pół, czeki 8.90—8.90 i pół. Katowice dol. 8.90—8.91 czeki 8.90 i jedna czw. do 8.90 i trzy czw. Kurs płacenia Banku Polskiego nie uległ zmianie.

Giełda warszawska

Warszawa, 21. 5 PAT. Akcje: Bank dyskont. 123, 124, Bank Handl. 115, Bank Polski 166, 166 i jedna czw., Bank Sp. Zar. 78 i pół, Węgiel 80, Nobel 20, 20 i pół, Cegielski 42, Lilpop 36 i pół, 36, Modrzejów 25 i jedna czw., Ostrowiec 90, Starachowice 28 i pół, 4-proc. prem. poż. inwest. 105 i jedna czw., 105 i trzy czw., 105 i pół, 7-proc. stabilizac. 93, 5-proc. dolarowa 76 i trzy czw., 78, 76 i pół, 5-proc. konwersyjna 67, 5-proc. kolejowa 59, 10-proc. kolejowa 102 i pół, 8-proc. Listy zast. Banku Gosp. Kraj. 94.

Dewizy: Belgja 123.85, 124.16, 123.54. Holandja 358.60, 359.50, 357.70, Kopenhaga 237.60, 238.20, 237, Londyn 43.25 i trzy czw., 43.36 i pół, 43.15, Nowy Jork 8.90, 8.92, 8.88, Paryż 34.85, 34.94, 34.76, Praga 26.38 i pół, 26.45, 26.32, Szwajcarja 171.76, 172.19, 171.33, Wiedeń 125.26, 125.57, 124.95, Włochy 46.70, 46.82, 46.58, Marka niem. w obr. nieofic. 212.25.

Giełda wiedeńska

Wiedeń, 21. 5 PAT. Waluty i dewizy: Berlin 169.20—169.70, Budapeszt 123.91 i pół do 124.21 i pół, Bukareszt 4.21 i pół do 4.23 i pół, Londyn 34.48 i jedna czw. do 34.58 i jedna czw., Nowy Jork 710.75—713.25, Paryż 27.76 i pół do 27.86 i pół, Praga 21.03—21.11, Warszawa 79.67—79.95, Zurych 136.85—137.35, Amerykańskie 707.75—711.75 Niemieckie 168.95—169.55, Włoskie 37.12—37.28, Szwajcarskie 136.50—137.30, Czeskie 21—21.12, Węgierskie 124.03—124.43.

Papiery wartościowe: Renta majowa 0.895, Renta lutowa 0.895, Tureckie 26.90, Hipoteczny 82 i jedna czw., Kompas 15.9, Czerniowiecka 60.55, Południowa 10.30, Północna 1136 i pół, Cement 140, Siersza 11.90, Zieleneiwski 96 i jedna czw., Fanto 5

Giełda zurychska

Zurych, 21. 5 PAT. Paryż 20.28 i trzy czw., Londyn 25.18 i pół, Nowy Jork 5.19.30, Belgja 72.10, Włochy 27.18, Hiszpanja 74, Holandja 208 77 i pół, Berlin 123.57 i pół, Wiedeń 72.95, Sztokholm 138.77 i pół, Oslo 138 72 . pół, Kopenhaga 138.37 i pół, Sofja 3.75, Praga 15 36 i pół, Warszawa 58 25, Budapeszt 90.52 i pół, Bukareszt 3.08, Białogród 9.12 i trzy czw., Ateny 6.72, Konstantynopol 252, Helsingfors 13.08, Buenos Aires 218 i jedna czw.

— **ZGROMADZENIE PRZEDWYBORCZE ŻYD. INWALIDÓW, WDÓW I SIERÓT WOJEN. I OFIAR WOJEN.** odbędzie się jutro we czwartek 23. bm. o godz. 7 wieczór w wielkiej sali kahału, przy współudziale posła Z. Hellera.

TOUR DE FRANCE

to najpotężniejsza impreza automobilowa Francji!

15-dniowy czas trwania, długa trasa, trudne warunki, wielka ilość prób: szybkości górskiej, zapalania itd., stwierdzają niezawodność wozu, który w imprezie tej osiągnie zwycięstwo.

W roku bieżącym bezapelacyjne zwycięstwo odniosły samochody

ESSEX

Większość nagród t. zw. rejonowych, stanowiących o przyznaniu najwyższego odznaczenia „CHALLENGE DE TOUR DE FRANCE“ zdobywa Morel na seryjnym samochodzie

ESSEX model 1929 r.

(zwany „The Challenger“) skarosowany jako Roadster.

Drugi za Morelem w ogólnej klasyfikacji Lamy również na samochodzie seryjnym:

ESSEX model 1929 r.

skarosowanym jako Town-Saloon.

Tryumf Essex'ów w Tour de France nie był niespodzianką dla kół fachowych, które nie mają dość słów uznania dla nowego, wspaniałego, a przytem tak taniego modelu Essex The Challenger.

Uznanie to podzieli niewątpliwie każdy, kto obejrzy ten samochód w zastępstwie rejonowem:

Inż. Bolesław Landau, Kraków, Podwale 5 12‘6x

Wolne posady

POCZĄTKUJĄCA siła biurowa, pisząca na maszynie, znająca język polski i niemiecki, ręczne ładne pismo, zostanie przyjęta. Zgłoszenia pod „Piękne pismo“ do Biura ogłoszeń Stattera, Rynek 8. 1304er

BUCHALTERA-korespondenta poszukuje się całorocznie do Rabki. — Zgłoszenia: Dr. Spitzer. Aleja Słowackiego 60. od godz. 1—2 popołudniu. 1307x

STENOTYPISTKA polsko-niemiecka zostanie przyjęta. Zgłoszenia pod „A. N.“ do Adm. „Now. Dziennika“. 1308x

BIURO POŚREDNICTWA PRACY DLA KOBIET przy Zjednoczeniu Kobiet żydowskich, Rynek gł. 29, I. piętro, pośredniczy w wyszukiwaniu posad dla wszelkiej pracy kobiecej. — Biuro otwarte codziennie od godz. 3 i pół do 6-tej — z wyjątkiem sobót i świąt żydowskich. Prosi się pracodawców o zgłaszanie wolnych posad.

KWALIFIKOWANEJ siły poszukuje zaraz pracownia sukien damskich Zuckerman - Grossowej, Kraków, Wolnica 4.

Posad poszukują

URZĘDNICZKA z kilkuletnią praktyką biurową, pisząca bardzo biegle na maszynie, ze znajomością polskiej stenografji, zmieni posadę od 1-go lipca b. r. — Zgłoszenia pod „Pracowita“ do Admin. „N. Dziennika“. 4321xx

Sprzedaż

CZTERY MASZYNY do szycia w bardzo dobrym stanie do sprzedania tylko za gotówkę. Oglądać można w „Ognisku Pracy“, ul. Mikołajska 9, II. piętro, codziennie od godz. 8—2-ej. 1234xx

FORTEPIANY, PIANINA, MEBLE, skromne luksusowe, dywany oryginalne perskie, wełniane i strzyżone, poleca na dogodnych warunkach: Szymon Grubner, Rzeszów, — ul. Bernardyńska 9. 1023x

LUSTRA belgijskie — **SZYBY** szlifowane — poleca fabryka luster **MAURYCY KALMUS**, Kraków, Stanowiśina 69. 1290er

„DYWAN“
TKALNIA DYWANÓW I KILIMÓW
KRAKÓW-PODGÓRZE
Sw. Kingi 9. (linja tram. 3) poleca
DYWANY KILIMY
bezkonkurencyjnie tanio
Klinika dla naprawy dywanów perskich i kilimów
Telefon Nr. 1609

Zdrojowiska

ZAWOJA. Willa „Renata“ poleca od 1 czerwca pokoje słoneczne z balkonami, wraz z całodziennem pierwszorzędnem utrzymaniem, po cenach bardzo przystępnych.

W czerwcu ceny znacznie zniżone. Zgłoszenia do 25 maja: Brachfeld, Kraków, Studencka 4, — później: Zawoja, „Renata“. 1242er

כשר **ŻEGIESTÓW.** Pensjonat Polanka, poleca pokoje z utrzymaniem, po cenach umiarkowanych, od 15 maja do 20 czerwca 20% taniej: Ignacy Taubenfeld, Żegiestów. 1217x

LETNISKO BRODY pod Lanckoroną, 10 minut od stacji. Kuchnia rytualna: Leserkiewicz, Brody — stacja kolej. Kalwarja.

Matrymonjalne

KUPIEC 32 lat, własny interes w Krakowie, ożeni się z panną przystojną, inteligentną, najchętniej urzędniczką. Posag, urządzenie i mieszkanie wymagane. — Oferty: Beyer, Poznań, Św. Marcina 44. 1299x

TROCHĘ HUMORU

— Proszę wybaczyć, jeśli się mylę — ale Pan jest podobny do pana Meyera...

— Bardzo możliwe, że pan Meyer jest do mnie podobny, ale stanowczo zastrzegam się przeciw temu, ażebym ja wyglądał tak, jak jakiś pan Meyer!

WZOROWA pracownia dla naprawy rakiet tenisowych, wyrób sieci sportowych: Kraków, ul. Szewska osiemnaście, drugie piętro. 1225x

Nauka i wychowanie

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne, profesora Sekułowicza, Warszawa, Żórawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. — Żądajcie prospektów! 1061a

Różne

BEZINTERESOWNIE! Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz darmo określenie charakteru, zdolności, przeznaczenia. Warszawa, Redakcja „Wiedza Tajemna“. Załączyć znaczek pocztowy na przesyłkę. 1062a

CHOROBY serca, Basedow, astma: Sanatorjum „Salus“ Dra Kupczyka, Kraków, ul. Szujskiego. 1243er

DARMO! Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz darmo określenie charakteru, zdolności, przeznaczenia: Warszawa, Redakcja „Wiedza Tajemna“. Załączyć znaczek pocztowy na przesyłkę. 1125e

ZGUBIONO kartę pobornową wraz z kartą nadliczbową, na nazwisko Aron Rosen, rodem z Rudnika, wydaną przez P. K. U. Nisko, unieważnia się. 778g

PIERWSZA GAL.
KRAJOWA FABRYKA KWASU WĘGLOWEGO
Lwów, ul. św. Marcina 61
Telefon 799
sprzedaje płynny
kwas węglowy
chemicznie czysty
w balonach odbiorców
po zł. 5·— za 10 kg. loko nasza fabryka.

A. Piasecki S.A.
KRAKÓW.
Złota
WYBOROWA CZEKOLADA GORZKA

Wydawca: Za Spółkę Wyd. „Nowy Dziennik“: Zygmunt Hochwald. — Redaktor naczelny: Dr. Wilhelm Berkelhammer.
Redaktor odpowiedzialny: Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7. pod zarządem Maksymiljana Feldmana